

Riitta-Liisa Rauhala

Musiikkileikkikouluopettajien kokemuksia päiväkotimuskareista

Kysely Varhaisiän musiikinopettajat ry:n jäsenistölle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

23.11.2015

Tekijä(t) Otsikko	Riitta-Liisa Rauhala Päiväkotimuskarikysely
Sivumäärä Aika	40 sivua + liite 23.11.2015
Tutkinto	Musiikkipedagogi (AMK)
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja	MuT Annu Tuovila
<p>Opinnäytetyössäni perehdyn varhaisiän musiikinopettajien kokemuksiin päiväkodeissa pidetystä musiikkileikkikoulutoiminnasta. Työni avulla pyrin selvittämään, miten päiväkotimuskariyhteistyö on sujunut ja mitä parannusehdotuksia musiikkileikkikoulunopettajilla on päiväkotimuskareita ajatellen. Työni avulla toivon saavani kehittämisideoita päiväkotimuskareihin liittyen.</p> <p>Opinnäytetyöni keskeisin sisältö on Varhaisiän musiikinopettajat ry:n jäsenistölle teettämäni nettikyselyn aineisto. Kyselyä varten keräsin jo olemassaolevaa päiväkotimuskareihin liittyvää lähdemateriaalia sekä perehdyin kyselyn tekemiseen.</p> <p>Päiväkotimuskarit koetaan yleisesti tärkeäksi työkentäksi varhaisiän musiikinopettajien keskuudessa. Musiikkikasvatuksen antaminen päiväkodissa on parhaimmillaan niin lapsia, varhaisiän musiikinopettajaa, päiväkodin henkilökuntaa kuin vanhempiakin palveleva toimintamalli.</p> <p>Merkittävin aineistosta esiin nouseva huomio on tiiviin yhteistyön merkitys päiväkotimuskareiden onnistumisen kannalta</p>	
Avainsanat	Musiikkileikkikoulu, päiväkotito, varhaisiän musiikkikasvatus

Author Title	Riitta-Liisa Rauhala Survey on Music Playgroups in Nurseries
Number of Pages Date	40 pages + 1 appendix 18 Dec. 2015
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music
Specialisation Option	Early Childhood Music Education
Supervisor	Annu Tuovila, DMus
<p>In my thesis, I examine early childhood music educators' experiences of music playgroups in nurseries. The study seeks to find out, how well music playgroups have succeeded in nurseries, and what kind of development suggestions music educators have regarding music education in daycare. The intention was to find recommendations on how to develop music education in the nursery environment.</p> <p>The study was carried out through an internet questionnaire sent to the members of Varhaisiän musiikinopettajat Ry. This study also examines and summarizes previous relevant research.</p> <p>Music education in day care is an important working field for early childhood music educators. In an ideal situation, music education in nurseries serves not only the children, but also the music educators, the staff of the nursery and the parents.</p> <p>One of the main findings is that the success of music education in nurseries depends on the intensity of the collaboration between all parties.</p>	
Keywords	Music playgroups, early childhood music education, nursery

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Musiikki päiväkodeissa	2
	2.1 Taustaa	2
	2.2 Päiväkotimuskarit – vaakakupissa painaa moni asia	5
3	Kysely	8
	3.1 Kyselyn laatiminen	8
	3.2 Kyselylomakkeen analysointi	10
4	Mielipiteitä päiväkotimuskareiden järjestelyistä	11
	4.1 Väittämiä	11
	4.2 Päiväkotimuskarit – järkeä vai ei?	12
	4.3 Ryhmytyneet lapset muskarissa	14
	4.4 Muskaritunnit – päiväkodin henkilökunnalla vai ilman?	17
	4.5 Lapset eriarvoisessa asemassa	19
5	Päiväkotimuskareita ympäri Suomen	22
	5.1 Päiväkotimuskarikartoitusta	22
	5.2 Kuntatason kartoitusta	23
	5.3 Yhteistyökokemusten muistelua	23
6	Päiväkotimuskareiden haasteet, kehittämisideat sekä perustiedot kyselyyn vastanneista	30
	6.1 Yhteistyön haasteita	30
	6.2 Kehittämisideoita	32
	6.3 Perustiedot kyselyyn vastanneista	34
7	Erytishuomioita päiväkotimuskarikyselystä	34
8	Pohdinta	36
9	Lähteet	39

1 Johdanto

Musiikkileikkikoulutoiminta päiväkodeissa. Mikä sai minut tarttumaan tähän aiheeseen? Olen ollut kiinnostunut aiheesta monestakin eri syystä, arkea helpottavista näkökulmista sekä musiikin merkityksellisyyden tähden. Päiväsaikaan niin lapset kuin aikuisetkin ovat virkeämpiä. Muskariharrastuksesta saisi parhaiten hyödyn irti vireystilan ollessa vielä korkealla, jolloin malttia riittää myös haastaviin ja keskittymistä vaativiin toimiin. Eräs syy on päiväkotien hektinen ja alati kiireisemmäksi muuttuva arki. Lapsiryhmät ovat suuria, ja kasvavat monella paikkakunnalla jatkossa yhä enemmän. Musiikkileikkikoulutoiminta keskellä päiväkotipäivää voisi helpottaa ja katkaista kiirettä, minkä lisäksi se toisi myös muskariopettajan läsnäololla lisäresursseja suurien ryhmien hallintaan. Päiväkodin henkilökuntakin voisi näin ollen hyötyä. Musiikki on myös tärkeää lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille, joten mielellään soisi mahdollisuuden musisoimiseen mahdollisimman laajalti kaikille lapsille. Näin houkuttelevista näkökulmista huolimatta musiikkileikkikoulutoiminta päiväkodeissa ei ole saanut hallitsevaa jalansijaa kaikissa kunnissa. Se ihmetyttää minua suuresti, ja siksi halusin paneutua aiheeseen opinnäytetyössäni.

On ollut ilahduttavaa huomata, että päiväkotimuskareihin liittyen on löydettävissä runsaasti lähdemateriaalia, ja asiaan tarkemmin tutustuessani sain paljon vastauksia moniin mieltäni vaivanneisiin kysymyksiin. Positiivisten asioiden ohella päiväkotimuskareissa on haasteensakin. Rahoituksen järjestäminen ei ole helppoa. Mikäli tarjonta ei ole tasapuolisesti kaikkien päiväkotilasten saatavilla, on tämä aiheuttanut osassa kunnista keskustelua toiminnan eriarvoistavasta luonteesta. Päiväkodit kärsivät tilan puutteesta usein jo muutenkin, puhumattakaan, että tilaa tulisi riittää vielä muskaritoimintaan. Henkilökunta on kiireistä, ja avun sijaan henkilökunta saattaakin kokea muskaritunnit keskellä päiväkotipäivää lisärasitteeksi.

Halusin opinnäytetyössäni selvittää, miten päiväkodeissa pidetyt muskarit ovat sujuneet ja minkälaisia mahdollisia parannusehdotuksia musiikkileikkikoulunopettajilla on päiväkotimuskariyhteistyön kehittämiseksi. Halusin tavoittaa työni avulla mahdollisimman monet päiväkotimuskareita työkseen tehneet varhaisiän

musiikinopettajat. Vamo ry:n (Varhaisiän musiikinopettajat ry:n) kautta lähetin kyselyn järjestön jäsenistölle. On myös mielenkiintoista saada vastauksia laajalti koko maastamme ja vertailla päiväkotimuskareita eri kuntien välillä. Ovatko valmiiksi ryhmäytyneet lapset aina helpottava tekijä muskariopettajan näkökulmasta? Tarvitaanko päiväkodin henkilökuntaa mukaan tunneille? Mitä ajatuksia muskarin eriarvoistamiskeskustelu herättää? Pitävätkö musiikkileikkikoulunopettajat musiikkikasvatustyötään päiväkotien lapsiryhmille merkityksellisenä? Muun muassa näihin kysymyksiin olen saanut vastauksia teettämälläni nettikyselyllä.

Opinnäytetyöni toisessa luvussa katsahdetaan päiväkotimuskarin tämän hetkiseen tilanteeseen ja käydään läpi pääkohtia koskien niin hyviä kuin huonojakin puolia päiväkotimuskariyhteistyöhön liittyen. Kolmannessa luvussa esittelen kyselyä varten laatimani haastattelulomakkeen ja kerron tulosten analysointitavoista. Neljäs, viides sekä kuudes luku on omistettu vastausten purkamiseen, ja seitsemännessä luvussa nostan esille kyselystä seikkoja, jotka mielestäni vaativat erityishuomioita. Viimeisessä luvussa pohdin opinnäytetyöni onnistumista kokonaisuudessaan; mitä on jäänyt käteen sekä mitkä asiat mielestäni olisivat kiinnostavia paneutumisen kohteita jatkossa.

2 Musiikki päiväkodeissa

2.1 Taustaa

”Kuka saa, kuka saa, taikapussiin kurkistaa, tillin tallin tömpsis!” Muistan vieläkin, miten lapsena istuimme piirissä päiväkodissamme ja jännitimme, kuka saa nostaa seuraavan kuvakortin ja mikäköhän loru- tai laululeikki mahtaisi seuraavana taikapussista esiin nousta. Ja edelleen, nyt kun vien omaa poikaa päiväkotiin aamuisin, on sydäntä lämmittävää kuulla lasten laulua nukkarista, kun Pikku Matin autosta on taas, yli kaksikymmentä vuotta myöhemmin, kumit puhjenneet. Nauru ja leppoisa tunnelma välittyvät helposti. Sujuvasti mukana touhussa ovat niin suomea äidinkielenään puhuvat kuin vielä ainoastaan hatarasti suomenkieltä taitavat lapset.

Musiikkituokioita on järjestetty päiväkodeissa kautta aikojen, mutta mikä on musiikin tilanne päiväkodin arjessa tänä päivänä, kun kiire päiväkodeissa kasvaa, henkilökuntaa on lapsimääriin verrattuna käytännössä usein jopa sallittua vähemmän, ja tilat käyvät yhä ahtaammiksi ryhmäkokojen paisuessa suuremmiksi ja suuremmiksi? Onko poikani yksi onnekaista, kun saa vielä edes silloin tällöin laulaa päiväkodissa muiden kanssa? Mahdollisuuden laadukkaaseen musiikin opetukseen soisi niin mielellään kaikille päiväkotilapsille hoitopaikasta riippumatta. Vaan vieläköhän henkilökunnalla on rahkeita tai osaamista musiikkikasvatustakin antamaan kaiken muun kiireen keskellä? Tilanne on huolestuttava, eikä mielestäni henkilökunnan taakan lisääminen nykyisellä resurssimäärällä ole toivottava ratkaisu.

Lastentarhan henkilökunnan kyky tarjota lapsille musiikkituokioita vaihtelee päivähoitopaikasta riippuen valtavasti. Salla Hämeenaho toteaa lopputyössään päiväkotihenkilökunnan haastatteluista ilmenneen, että jo yhden päiväkodin sisällä musiikkikasvatuksen anti vaihtelee suuresti riippuen siitä, kuka lapsia hoitaa. Osa hoitohenkilökunnasta käyttää musiikkia mielellään, toisissa ryhmissä ei lauleta välttämättä ollenkaan. (Hämeenaho 2013, 44.) Henkilökunnan koulutuksen kautta emme voi vielä olettaa kykyä laadukkaaseen musiikkikasvatukseen olevan. Esimerkiksi Helsingin yliopiston lastentarhanopettajan opinnoissa pakollista musiikin opiskelua on neljän opintopisteen verran Musiikin didaktikka 1 kurssilla (Helsingin yliopisto 2015). Voimmeko edes toivoa lastemme saavan musiikillisia elämyksiä päiväkotipäivän aikana, mikäli lastentarhassa työskentelevä henkilökunta voi korkeimmankin vaadittavan koulutustason läpikäytyään päästä halutessaan neljän opintopisteen suuruisella musiikin opiskelulla? Miksi musiikin merkitystä lasten kehitykselle ei oteta tämän paremmin huomioon lasten kanssa työskentelevien koulutuksessa, vaikka tämän tästä saa lukea uutta tutkimustietoa musiikin merkityksellisyydestä ihmiselle varhaislapsuudesta seniori-ikään asti?

Pula lastentarhanopettajista päiväkodeissa ei helpota tilannetta. Nykyään lastentarhanopettajaa ei välttämättä ole mahdollista edes palkata lapsiryhmää kaitsemaan, vaikka tähän päiväkodeissa tulisi pyrkiäkin. Lastentarhanopettajien vähyydestä uutisoitiin Iltasanomissa 4.10.2012. Iltalehden artikkelissa ”OAJ: Pula

lastentarhanopettajista vaatii järeitä muutoksia” haastateltiin OAJ:n puheenjohtajaa Olli Luukkaista. Luukkainen toteaa artikkelissa, ettei korkea koulutus näy lastentarhanopettajien palkkauksessa, ja myös työolot ovat usein haasteelliset muun muassa jatkuvan kiireen takia. (Iltalehti 2012) En väitä, etteikö päiväkodeissa voi saada hyvinkin laadukasta musiikkikasvatusta, mutta joka paikassa tämä ei valitettavasti toteudu. Päiväkodin omalla asenteella ja tahtotilalla on suuri merkitys, kun tarkastellaan, miten musiikkikasvatus juuri heidän päivähoitoyksikössään toteutuu.

Onko päiväkodeissa työskentelevä henkilökunta tietoinen siitä, miten tärkeää säännöllinen musisointi varhaislapsuudessa on? Minna Räsänen opinnäytetyön tavoite oli lisätä varhaiskasvattajien tietoisuutta musiikin merkityksestä osana päiväkotipäivää, ja hän totesikin kysyntää lisätiedolle olevan. Varhaiskasvattajat kaipasivat hänen mukaansa työnsä syvempää ammatillista tietoa sekä malleja, jotta musiikin merkitys konkretisoituisi paremmin lastenhoitajille itselleen, vaikka kasvattajat musiikkia aktiivisesti arjessa lasten kanssa jo käyttivät. Musiikki on monelle 1-3-vuotiaiden kanssa toimivalle aikuiselle niin selvä osa arkea, ettei sen merkitystä tai tarpeellisuutta tule sen kummemmin helposti edes ajatelleeksi. (Räsänen 2012, 51.) Salla Hämeenaho lopputyössä nousi esille päiväkotihenkilökunnan huoli lasten eriarvoisesta asemasta, kun osa henkilökunnasta pystyy ja haluaa käyttää musiikkia aktiivisesti päiväkodissa, ja toiset taas eivät koe omaavansa tai saaneensa riittävää koulutusta antaakseen musiikkikasvatusta lapsille. (Hämeenaho 2013, 58.) Varhaisiän musiikkikasvattajien ammattitaitoa tulisi nostaa esille, jotta arvomme varhaiskasvatuksessa ymmärrettäisiin ja tunnustettaisiin nykyistä yleisemmin. Tämän puolesta puhuu myös varhaisiän musiikinopettajiksi valmistuneiden Heidi Chydeniuksen ja Annette Hännisen lopputyö, jossa he antoivat musiikkikasvatusta päiväkotilapsille päiväkodin henkilökunnan läsnäollessa. Muutaman musiikkileikkikoulutuokion jälkeen he haastattelivat päiväkodin henkilökuntaa saadakseen palautetta toiminnastaan. Jälkikäteen päiväkodin henkilökunnalle teettämässä kyselyssä kävi ilmi, että henkilökunta oli saanut hyviä ideoita omaankin toimintaansa päiväkodissa. (Chydenius & Hänninen 2010, 38.)

2.2 Päiväkotimuskarit – vaakakupissa painaa moni asia

Musiikki on kielen oppimisen kannalta erittäin tärkeässä roolissa lapsen kehitystä ajatellen. Johanna Still valottaa pienten päiväkotilasten suunniteltuja musiikkiaktiviteetteja koskevassa väitöskirjassaan, miten riimien, runojen sekä laulun avulla kieli tulee lapsille tutuksi jo ennen kuin lapsi itse puhuu. Rytmisyys ja toistot loruissa ja lauluissa kehittävät muistia ja ääntämistä. Ensin tulevat tutuksi kielen äänteet, sitten sanojen merkitys ja vasta tämän jälkeen puhuminen. (Still 2011, 80-82.)

Myös Minna Räsänen toteaa opinnäytetyössään runojen ja lorujen sisältämien erilaisten toistojen olevan merkityksellisiä lasten kielen oppimista ajatellen ja painottaa lukijan eläytymisen merkityksellisyyttä kieltä käytettäessä. Aikuisen tulisikin kiinnittää huomioita puheen käyttöön, korkeustasojen vaihtelevuuteen ja selkeään puherytmiin ja -tapaan toimiessaan pienten lasten kanssa. Samaa lorua ja laulua kannattaa jaksaa toistaa kerta toisensa perään, sillä toistot luovat lapselle mahdollisuuden rauhassa muistaa ja käydä oppimaansa yhä uudelleen turvallisesti läpi. (Räsänen 2012, 31.)
Päiväkodin henkilökunnalla olisi arkipäivisin oiva mahdollisuus tukea lasten kielellistä kehitystä erilaisin musiikillisin keinoin, viettäväthän he usein pitkiäkin aikoja yhdessä lasten kanssa.

Musiikki on yksi luonnollisimmista kanavista kommunikoida lapsen kanssa. Se kiinnittää huomion, lohduttaa, jännittää, naurattaa, rauhoittaa ja ilahduttaa arjen eri tilanteissa. Loruilu, laulaminen, köröttely ja liikkuminen musiikin mukana ovat lapselle virkistävä tuokio aikuisen ja muiden lasten seurassa. Hauskanpidon lisäksi musiikilla on merkittävä rooli lapsen kehitykselle. Musiikkiharrastus on hyödyksi, vaikka harrastuksen aloittaisi myöhemmässäkin vaiheessa, mutta selkeästi voimakkaampi vaikutus kehityksen kannalta on juuri varhaislapsuuden musiikkiharrastuksella. Aivotutkija Minna Huotilaisen mukaan varhaisiän musiikkiharrastus tukee muutakin oppimista, muun muassa kielen ja tiettyjen motoristen taitojen osalta. Minna Huotilainen mainitsee musiikin kautta harjoitettavien ääneen liittyvien ominaisuuksien edesauttavan kuulojärjestelmän kehitystä, joka myöhemmiin on erityisen tärkeässä roolissa esimerkiksi lukemisen oppimista ajatellen. (Huotilainen 2009.)
Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissakin painotetaankin lapsen kielen oppimisen

merkitystä kommunikaation ja ajattelutoimintojen kehityksen mahdollistajina (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005).

Varhaisiän musiikkikasvatus on kokonaisvaltaista musiikkikasvatusta, jossa integroidaan musiikkiin muitakin taiteen osa-alueita, kuten liikettä ja kuvataidetta. Musiikinopetus Suomessa -verkkosivuilla varhaisiän musiikinopettamisen tavoitteiksi mainitaan emotionaalisen, sosiaalisen, kognitiivisen ja motorisen kehitysalueiden tukemisen. (Musiikin opetus Suomessa 2007.) Musiikki on kanava, jonka kautta maailmaa katsellaan ja siihen tutustutaan. Mikäli musiikin onnistuu nivomaan luonnolliseksi osaksi lasten päiväkotiarkea, antaa se tekijöilleen enemmän kuin hetkessä kuvitella saattaa. Salla Hämeenahon lopputyössään haastattelemat päiväkodin työntekijät totesivat päiväkotimuskariyhteistyöprojektin jälkeen yllättyneensä siitä, miten monipuolisesti musiikkikasvatusta voikaan käyttää. (Hämeenaho 2013, 48.) Erja Mesimäki koulutti päiväkodin henkilökuntaa musiikin käyttämiseen päiväkotiarjessa, ja totesikin lopputyössään henkilökunnan kokeneen koulutuksen hyödylliseksi. (Mesimäki 2013, 28.) Mesimäki painottaa kuitenkin koulutuksen luonnetta matalan kynnyksen luomisessa musiikin käyttöön päiväkotipäivän aikana, eikä kysymyksessä näin ollen ole kouluttaa päiväkodin henkilökunnasta varhaisiän musiikkikasvatuksen ammattilaisia. (Mesimäki 2013, 1.) Lapset rakastavat luoda ja keksiä itse, ja tähän tulisi mielestäni myös musiikin keinoin jokaista rohkaista. Musiikin monipuolinen käyttö päiväkotiarjen eri tilanteissa, esimerkiksi jonotuksiin, pukemisiin ja retkiin liitettynä helpottaa siirtymätilanteita ja luo turvaa ja mielekkyyttä tekemiseen.

Päiväsaikaan tapahtuva musiikkikasvatus palvelee kaikkia: lapset saavat harrastaa vireystilan ollessa vielä parhaimmillaan ja kykenevät haastavampiin, keskittymistä vaativiin tehtäviin. Iltamuskarit vaativat erilaista lähestymistapaa musisoimiseen, eikä yhtä pitkäjänteiseen tekemiseen ole mahdollista myöhäiseen kellonaikaan paneutua. Näissä olosuhteissa varhaisiän musiikinopettajan on hankala ynnätä tavoitteellinen musiikinopetus osaksi muskarituntia. Mikäli muskariin olisi mahdollista päästä päiväsaikaan, säästyisi myös lapsen vanhemmillta aikaa, kun ei tarvitse kuskata lasta iltaharrastuksiin.

Monikulttuurisuus lisääntyy päiväkodeissa koko ajan. Jotkut lapsista opettelevat suomen kieltä ensimmäistä kertaa päiväkodissa. Tämä tuo ryhmiin oman erityishaasteen ja usein myös levottomuutta, ennen kuin löydetään yhteiset tavat toimia ja kommunikoida. Musiikkituokiot luovat matalan kynnyksen ryhmässä toimimisen ja uuden kielen oppimisen harjoitteluun, kun toimintaan on mahdollista osallistua laululeikkien, soittamisen ja laulamisen kautta, vaikka ei kaikkea ihan heti ymmärtäisikään. Musiikki on myös luonnollinen tapa tutustua erilaisiin kulttuureihin. Kun lapsi saisi tuoda esimerkiksi päiväkotiin muille opittavaksi omaan kulttuuriin sidonnaisen laulun tai muuta musiikkia, hän saisi kokea tulevansa hyväksytyksi juuri sellaisena kuin hän on. Samalla viestitämme lapsillemme yleisesti hyväksytyä arvoa siitä, että monikulttuurisuus on rikkaus, josta me kaikki voimme ammentaa.

Päiväkoti Laakavuorella Itä-Helsingissä toteutettiin päiväkotimuskarihanke, jossa musiikkileikkikouluun saivat osallistua päiväkotipäivän aikana ilmaiseksi kaikki päiväkodin lapset. Varhaisiän musiikkikasvattaja tuli päiväkotiin Meri-Helsingin musiikkiopistosta, ja hankkeesta tehtiin tutkimus, jolla pyrittiin selvittämään, miten päiväkotimuskari vaikutti päiväkodin arkeen, ja jäikö hankkeesta päiväkodille myös projektin päätyttyä jotakin käyttöön. Päiväkoti Laakavuoren henkilökunnan haastattelusta kävi ilmi, että ulkopuolinen ammattitaitoinen varhaisiän musiikkikasvattaja oli kyseisessä päiväkodissa positiivinen kokemus, ja henkilökuntakin sai paljon vinkkejä omaan työhönsä, huolimatta henkilökunnan vaihtelevasta sitoutuneisuudesta muskaritunteihin. Lapset odottivat muskaritunteja innolla, ja vanhemmatkin suhtautuivat positiivisesti ilmaiseen muskaritoimintaan. Henkilökunta huomasi toiminnalla olevan positiivisia vaikutuksia lasten kielelliseen kehitykseen erityisesti, jos kyseessä oli vielä suomen kieltä heikosti puhuva lapsi. Myös motoriikan katsottiin parantuneen muun muassa keskilinjan ylittävillä harjoitteilla. Henkilökunta mainitsee myös ryhmässä toimimisen parantuneen yhteisten musisointihetkien tuloksena. (Nikula & Rantanen 2009, 28-29.)

Tärkeänä pidettiin muskaritunneilla käytettävän materiaalin jakamista päiväkodin henkilökunnalle, jotta muskaritunnilla käydyt laulut ja leikit olisi helpompi ottaa haltuun myös muissa tilanteissa päiväkodin arjessa. Lisäksi kehittämistä olisi ollut jokaisen yhteistyötahon, eli tässä tapauksessa musiikkiopiston, lasten vanhempien, päiväkodin

henkilökunnan sekä varhaisiän musiikkikasvattajan yhteisessä toiminnassa sekä asioiden viestittämisessä. Yhteistyötä parantamalla sitoutuminen asiaan olisi kaikilla asianosaisilla saattanut olla parempi. Vähintäänkin saataisiin kaikki edes tietoisiksi toiminnasta sekä sen laadusta, kun ei tämäkään ollut täysin toteutunut, toteavat Nikula ja Rantanen arviointitutkimuksessaan. (Nikula & Rantanen 2009, 33-35.) Salla Hämeenahon lopputyössään haastattelemien varhaisiän musiikinopettajien sekä päiväkodin henkilökunnan lopputulema on, että yhteistyö oli toimivaa, sillä yhteiseen suunnittelemiseen ennen ja jälkeen päiväkotimuskariprojektin panostettiin, ja näin ollen yhteistyö toimi hyvin. (Hämeenaho 2013, 76.)

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 31. artikla toteaa seuraavasti:

1. Sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin.
2. Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.

Helsingin kaupunki katsoo päiväkotimuskareiden eriarvoistavan päiväkodin lapsia . Näin ollen Helsingin kaupungin ylläpitämässä päiväkodeissa ei muskareita kaupungin tukemana järjestetä. Kun kannustetaan sopivien ja yhtäläisten toimintojen tarjoamiseen, on tässä tapauksessa siis katsottu parhaaksi olla kokonaan tarjoamatta. Samaan aikaan naapurikunnissa Espoossa ja Vantaalla päiväkotimuskaritoiminta on aktiivista ja kysyntää riittää. Jos vanhemmilla ei ole varaa maksaa, on löydetty luovia ratkaisuja niin, että kaikilla on mahdollisuus osallistua. Mahdollisuus on siis tarjottu, pakko ei ole osallistua. Kumpi malleista on lapselle parempi?

3 Kysely

3.1 Kyselyn laatiminen

Kyselyni avulla haluan kuulla, millaisia kokemuksia varhaisiän musiikinopettajilla on päiväkotimuskareista. Tavoitteeni on myös tehdä kartoistusta päiväkotimuskareiden pitämisestä eri puolilla maamme. Jotta tavoittaisin nimenomaan varhaisiän

musiikinkasvattajat, muskarityön ammattilaiset, minun oli löydettävä oikea kanava, jonka kautta voisin suorittaa kyselyn. Sain tilaisuuden lähettää kyselyn Vamo ry:n (Varhaisiän musiikinopettajat ry:n) postituslistan jäsenistölle. Sovin järjestösihteerin kanssa, etten saa henkilökohtaisesti haltuuni postituslistaa, vaan lähetän kyselylomakkeen järjestösihteerille, joka puolestaan lähettää kyselylomakkeen koko jäsenistölle sähköpostitse.

Tarkoituksena oli toteuttaa kysely sähköisessä muodossa, ja katsoin kätevimmäksi ratkaisuksi omalle kohdalleni käyttää Kyselynetti-palvelua. Kysymyslomakkeen laatimisen yhteydessä toteutin testikyselyn pienelle joukolle varhaisiän musiikinopettajia sekä opiskelijoita ja muokkasinkin saamani palautteen avulla lomaketta toimivammaksi. Käytännössä kysely saavutti vastaajat sähköpostin kautta. Uusintakyselyn lähetin noin kahden viikon kuluttua ensimmäisen kyselykerran jälkeen, jotta nekin, jotka mahdollisesti unohtivat tai eivät muusta syystä vastanneet, saisivat vielä tilaisuuden osallistua.

Kyselyni on luonteeltaan laadullinen tutkimus, jossa avovastauksilla on oleellinen osa vastausprosessia. Keskeiset teemat kyselyssä ovat kokemukset ja parannusehdotukset päiväkotimuskariyhteistyön toimivuudesta. Näiden selvittämiseksi on välttämätöntä antaa vastaajille mahdollisuus vastata omin sanoin. (Hirsijärvi, Remes, Sajavaara 2009, 163-164.) Selvitän esimerkiksi, miten yhteistyö on sujunut päiväkodin henkilökunnan, lasten sekä lasten vanhempien kanssa. Lisäksi haluan tietää, miten yhteistyötä voisi mahdollisesti jatkossa kehittää. Esitän lomakkeessa muutaman väittämän päiväkotimuskariyhteistyötä koskien. Väittämien avulla selvitän varhaisiän musiikinopettajien mielipiteitä muutamasta mieleeni nousseesta huomiosta lähdemateriaaliin tutustuessani. Koska vastaajilla saattaa olla paljon kokemuksia eri päiväkodeissa toteutetuista muskareista, päätin rajata kyselylomakkeeni kohdalla vastaukset kolmeen viimeisimpään yhteistyökokemukseen. Arvioin näin saavani jokaiselta mahdollisimman kattavan otoksen kokemuksista ilman että kysely paisuu liian suureksi. (Jyrinki 1976: 95-96.)

Jotta kynnys avoimeen sekä rehelliseen vastaamiseen olisi mahdollisimman matala, ja otanta näin ollen mahdollisimman suuri, en kysele henkilöiden, päiväkotien tai

muidenkaan yhteistyökumppaneiden nimiä. Kartoitan kunnat/kaupungit, joissa päiväkotimuskareita on pidetty.

3.2 Kyselylomakkeen analysointi

Kyselyyn osallistui 70 henkilöä, kun kysely oli lähetetty noin 272 Varhaisiän musiikinopettajat ry:n jäsenelle. Mukana ovat perusjäsenistön lisäksi myös opiskelija- sekä eläkeläisjäsenet. Varsinaisia jäseniä postituslistalla on 230, joista 43 vastasi. Opiskelijajäseniä on 39, joista 5 vastasi, ja eläkeläisiä 2, joista kumpikaan ei vastannut. Kyselyn keskeyttäneitä 70 vastaajasta on 22. 48 vastaajaa suoritti siis kyselyn loppuun, ja ainoastaan heidän vastaukset ovat analysoiduissa tuloksissa mukana. Kaikki vastaajat eivät ole vastanneet jokaiseen kyselyn kysymykseen.

Kyselylomake löytyy liitteenä. Pyrin aloittamaan kyselyn helpommin vastattavista kysymyksistä siirtyen osio osiolta tarkempaan tietoon. Ensimmäisiin kysymyksiin vastaaja vastaa joko kyllä tai ei. Myöhemmin kyselyssä vastataan Likertin asteikkoa käyttäen. Usean kysymyksen jatkeena on avoin kysymys ”miksi?”, jotta vastaajan olisi mahdollista tuoda halutessaan tarkemmin kantansa selvitettyksi.

Kyselyn suoritettuani aloitin aineiston purkamisen helpoimmin purettavista vastauksista, kuten vastaajien perustiedoista, ja tämän jälkeen siirryin avovastausten tutkimiseen. Kävin kyselylomakkeen avovastaukset läpi kahteen otteeseen jokaisen kyselyyn vastanneen osalta erikseen, jonka jälkeen etsin koodaamalla vastauksia yhdistäviä tekijöitä ja luokittelin vastauksia eri ryhmiin. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2 oppaan artikkelissa ”Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella” Irma Rantala kehottaakin koodaamisen aloittamisen varhaisessa vaiheessa aineiston purkua, sillä se linkittää ja sitoo aineiston käsityksiin ja ajatuksiin. (Rantala 2015, 112.) Noin puolen vuoden tauon jälkeen palasin aineiston äärelle uudestaan lukien avovastauksia ja etsien yhä uusia ulottuvuuksia aineistosta. Haluan työssäni tuoda vastaajien omat sanat julki, ja opinnäytetyössäni onkin useita suoria lainauksia kyselyyn vastanneilta.

Erityisiä ryhmiä vastaajien keskuudesta ei aineistoa purkaessa noussut esille. Onko otanta ollut tätä ajatellen ehkä liian pieni, tai kenties kysymykset eivät tukeneet tällaisten erityispiirteiden nousemista esille?

Kyselyn loppuun asti suorittaneiden vastausprosentti on 26. Liekö postituslistalla ollut vanhentuneita sähköpostiosoitteita ja jäseniä, joilla ei ole kokemusta päiväkotimuskareista. Kenties vastaajat kokivat kyselyni raskaaksi joiltain osin, sillä vastanneidenkin joukossa on useampia, jotka jättivät säännönmukaisesti tietyt osiot tyhjiksi. Syystä tai toisesta vastausinto jää matalahkoksi. Lisäksi kyselyiden vastausprosentilla on taipumusta jäädä alhaisiksi sitä herkemmin, mitä enemmän aikaa vastaaminen kestää, ja aikaa vievien avovastausten määrä kyselyssäni oli runsas.

Aineistoa purkaessani alkoivat vastaukset muistuttaa toisiaan, samat asiat kertautuivat uudelleen ja uudelleen. Näin ollen voin todeta aineistoa olleen riittävästi opinnäyteytäne varten, ottaen kuitenkin huomioon oman tulkintani rajallisuuden aineistoa purkaessa. Mahdollisimman objektiivisesta lähtökohdasta huolimatta olen poiminut ne asiat, jotka juuri minä koen merkitykselliseksi oman työni osalta. Joku toinen olisi saattanut päätyä toisenlaisiin analyyseihin ja tuloksiin. Täydelliseen objektiivisuuteen ei ole mahdollista päästä laadullista aineistoa purkaessa, sillä tulkinta vaatii aina tulkitsijan, joka ei voi täysin irtautua omista arvoista ja subjektiivisuudesta. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161, 182.)

4 Mielipiteitä päiväkotimuskareiden järjestelyistä

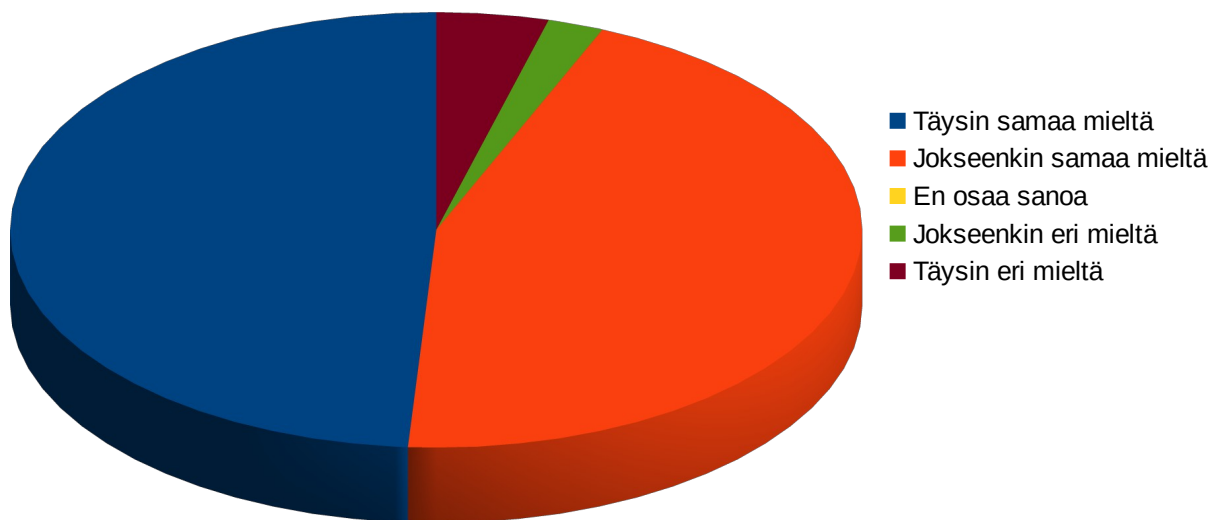
4.1 Väittämiä

Esitän haastateltaville kyselylomakkeen osiossa kolme muutaman väittämän, joihin on mahdollista vastata viiden vaihtoehdon asteikolta väliltä ”täysin samaa mieltä”/ ”täysin eri mieltä”. Jokaista asteikkovastausta seuraa avokysymys ”miksi?”, jotta saan kyselyni avulla syvempää tietoa siitä, miksi haastateltava ajattelee juuri vastaamallaan tavalla. Väittämiin vastaavat kaikki kyselyyn osallistuneet riippumatta siitä, onko

päiväkotimuskariytyöskentely heille entuudestaan tuttua tai ei. Oletan, että monille vastaajista on muodostunut jonkinlainen kuva asiasta. Kokosin joukon väittämiä aiemmin lukemani ja kokemani perusteella koskien päiväkotimuskariyhteistyön ongelmakohtia.

4.2 Päiväkotimuskarit – järkeä vai ei?

Musiikkileikkikoulun pitäminen päiväkotiryhmille on tärkeää

Jotta ylipäänsä saan selville, onko toiminta musiikkileikkikoulunopettajista mielekästä, esitin väittämän ” musiikkileikkikoulun pitäminen päiväkotiryhmille on tärkeää”.

47 vastaajasta 23 totesi olevansa väittämän kanssa ”täysin samaa mieltä”, 21 vastaajaa oli väittämän kanssa ”jokseenkin samaa mieltä”. ”Jokseenkin eri mieltä” oli yksi vastaaja, ja kaksi vastaajaa oli väittämän kanssa ”täysin eri mieltä”.

Vastausten perusteella musiikkileikkikouluopettajat arvostavat työssään mahdollisuutta ohjata virkeitä lapsia muskarissaan. Kolmessatoista avovastauksessa mainittiin lasten vireystaso merkittäväksi tekijäksi. Yhdeksän vastaajaa pohti iltamenojen vähenemisen

helpottavan perheen arkea. Kahdeksassa avovastauksessa painotettiin päiväkotimuskarin kannattavuutta, jotta lasten olisi mahdollista saada tavoitteellista, kehittävää musiikkikasvatusta. Seitsemän vastaajaa pohti lastentarhan henkilökunnan ammattitaidon musiikkihetkien vetämiseen mahdollisesti vajavaiseksi, ja kuudessa vastauksessa nostettiin esille lisäosaamisen mahdollisuus päiväkodin arkeen, mikäli muskaria tulisi vetämään varhaisiän musiikkikasvattaja. Eräs vastaaja pohtii näin:

”Olisi tärkeää opettaa lapsia päiväsaikaan, kun he ovat virkeimmillään, jotta illat jäisivät vapaiksi perheen yhdessäoloon ja rauhoittumiseen. Päiväkodin kauttatavoitetaan myös sellaisia lapsia, jotka muuten jäisivät ehkä muskaritoiminnan ulkopuolelle. Työolosuhteet täytyy kuitenkin saada opettajalle mielekkäiksi.”

Toinen vastaaja kirjoittaa:

”Päiväkodeissa saattaa olla jo musiikillisesti suuntautunutta henkilökuntaa töissä, joten riippuu päiväkodista, miten paljon siellä kaivataan ulkopuolisen vetämää muskaria. Myös viime aikoina esille nousut keskustelu päiväkotien muskarimaksuista ja lapsien tasa-arvoisesta kohtelusta on tärkeä. Musiikilliset elämykset ja musiikkikasvatus on mielestäni ehdottoman tärkeää päiväkodeissa mutta se miten sitä toteutetaan, voi vaihdella päiväkodista ja sen henkilökunnan koulutuksesta ja osaamisesta riippuen.”

Yksittäisissä vastauksissa hyvinä asioina mainittiin muun muassa päiväkodin yhteishengen lujittaminen, muskarin positiivinen vaikutus myös suomea ei äidinkielenä puhuvien keskuudessa, eri kulttuureihin tutustuminen, muskariopettajalle mielekäs päivätyö, lapsille valmiiksi tutun ympäristön positiivinen vaikutus sekä hyvä mahdollisuus päiväkodin henkilökunnalle tehdä muita asioita sillä aikaa, kun lapset ovat muskarissa. Toisaalta muskari nähdään mahdollisuutena päiväkodin henkilökunnalle saada omaan työhön virikkeitä, mikäli henkilökuntaa on muskaritunneilla mukana, kuten seuraava vastaaja kirjoittaa:

”Jos päiväkodin henkilökuntaa on seuraamassa tuntia he saavat valmiita ideoita ja lauluja&leikkejä, joita voi jatkaa muina päivinä. Jos he eivät osallistu muskariin he voivat sillä aikaa kirjoittaa vasuja ja muita kirjallisia hommia, pitää tiimipalavereja tai tehdä muita hommia, joihin olisi muuten vaikeaa järjestää aikaa päiväkotipäivän aikana. Jos näitä töitä tehdään muskarin aikana henkilökunnalle jää enemmän aikaa lapsille.”

Varauksella päiväkotimuskareihin suhtautuvien joukossa mainittiin tärkeiksi toimintaehdoiksi hyvä soitinvalikoima sekä sopivat tilat, kaikille lapsille mahdollisuus osallistua sekä kunnolliset työolosuhteet muskariopettajalle. Eräs vastaaja kirjoittaa näin:

”Täysin samaa mieltä mikäli muskari koskettaa kaikkia lapsia. Jokseenkin samaa mieltä vanhempien kustantamana. Musiikkikasvatuksella voidaan niin monipuolisesti tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä, että sillä täytyy olla oleellinen osa varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Päiväkodeilla ei nykyisin välttämättä ole ainuttakaan aikuista, joka pystyisi hoitamaan minkäänlaista musiikkikasvatusta. Mm. Lastentarhanopettajakoulutuksen musiikkikasvatuspuoleen ei ymmärtääkseni enää juurikaan panosteta. Todella huolestuttavaa!”

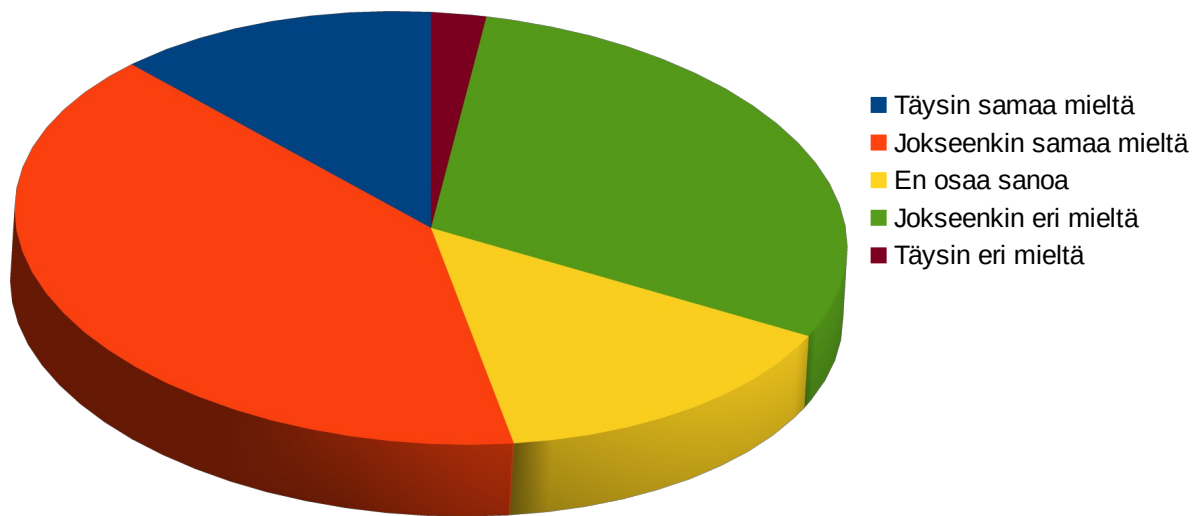
”Täysin eri mieltä” olevan vastaajan kommentti mielipiteelleen oli hyvin ytimekäs. Hän kiteytti ajatuksensa näin:

”Ei hyviä kokemuksia”.

4.3 Ryhmytyneet lapset muskarissa

Päiväkodissa lapset tulevat muskariryhmään eri lähtökohdista kuin iltaryhmiin tulevat muskarilaiset. Miten tämä vaikuttaa ryhmien vetämiseen musiikkileikkikouluopettajan mielestä?

Jo valmiiksi ryhmäytyneet lapset helpottavat muskaritunnin kulkua

”Täysin samaa mieltä” väittämän kanssa on kuusi vastaajaa 47:stä. Heidän mielestään valmiiksi ryhmäytyneet lapset helpottavat muskaritunnin kulkua. ”Jokseenkin samaa mieltä” on 19 vastaajaa. 14 vastaajista on väittämän kanssa ”jokseenkin eri mieltä”, ja ”täysin eri mieltä” on yksi vastaaja. Seitsemän vastaajaa vastasi ”en osaa sanoa”.

Moni näkee ryhmäytyneiden lasten ohjaamisessa sekä hyviä että huonoja puolia. Tästä johtuen hajonta asteikolla on melko suurta. 17 vastaajaa mainitsee kokemuksensa mukaan lasten ”riehuntariskin” kasvavan, kun kaverit ryhmässä ovat jo valmiiksi tutut ja ryhmä toiminut yhdessä muulloinkin kuin muskaritilanteessa. Toisaalta 13 vastaajaa ajattelee valmiin ryhmän lasta ja/tai opettajaa helpottavana tekijänä, aikaa ei tarvitse muskaritunteja aloittaessa käyttää ryhmäytymiseen. Viisi vastaajaa mainitsee ryhmän sisäisten tilanteiden siirtyvän sellaisenaan muskaritunnille ja kolme vastaajaa toteaa tilanteen riippuvan täysin ryhmästä. Neljä vastaajaa ei koe moista ongelmaa olevankaan, lapset tulevat heidän muskaritunneilleen monista eri ryhmistä ja kenties myös eri päiväkodeista.

Yksittäiset huomiot ryhmäytyneiden lasten eduista ja haitoista ovat seuraavat: omassa ryhmässä laulut ovat läsnä myös muskarin ulkopuolella, levottomuutta on sekä opiston että päiväkodin ryhmissä sekä eri ikäiset lapset haasteena samassa ryhmässä.

Yksi vastaajista ajattelee valmiiksi ryhmäytyneiden lasten muskariryhmistä seuraavasti:

”Koska minä en ole opettajana ollut mukana ryhmäytymässä/ryhmäyttämässä, aiheuttaa liian tiiviit ryhmät usein ryhmänhallintaongelmia. Kaverukset ovat niinkin hyvää pataa, etteivät haluaisi tehdä mitään muuta, kuin riehua keskenään. Olen itse mieluusti mukana ryhmäytymisvaiheessa, jotta hitsaudumme kaikki toisiimme toimivaksi kokoonpanoksi. Usein päiväkodeissa tilanne onkin se, että muskariryhmään tulee lapsia monista eri päiväkotiryhmistä, eli ryhmä ei ole valmiiksi ryhmäytyntynyt.”

Toinen vastaaja kertookin omasta kokemuksestaan:

”Lapset harvemmin toimivat ryhmissäni jo valmiiksi ryhmäytyneinä. He tulevat muskariryhmään useammasta päiväkodin ryhmästä. Myöskään päiväkodissa, jossa kaikki lapset osallistuvat muskaritoimintaan, eivät lapset tule samaan muskariryhmään. Kyseisessä päiväkodissa lapset ovat kahdessa sisarusryhmässä (1-6v.), mutta muskariryhmiin näiden kahden ryhmän lapset on jaettu ikätason mukaan.”

Kolmas vastaaja näkee jo valmiiksi ryhmäytyneissä lapsissa sekä hyvät että huonot puolet:

”Lapset tuntevat toisensa ja auttavat toisiaan tarvittaessa. Villimmät saattavat villiintyä entisestään yhdessä.”

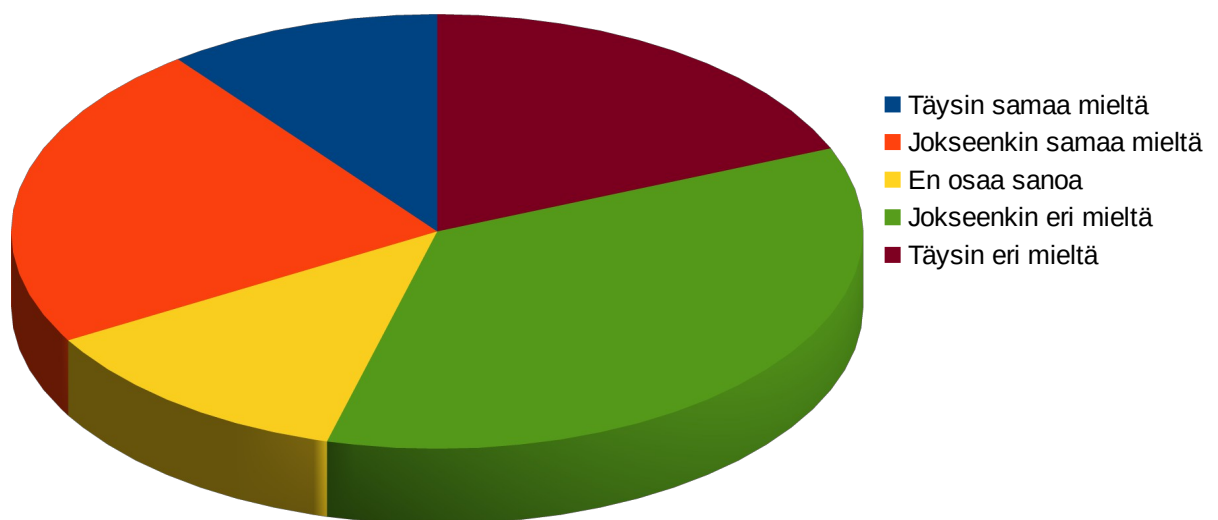
Eräs vastaaja pohtii lasten rooleja ryhmässä, ja mahdollisia hyviä sekä huonoja asioita tästä johtuen:

”Lapset tuntevat jo valmiiksi olonsa turvalliseksi tutussa ryhmässä. Varsinkin ensimmäisillä tunneilla tämä helpottaa asiaa. Toisaalta lapsille on jo muodostuneet omat käsitykset toisistaan ryhmässä, ”roolit”. Se ei välttämättä ole vain positiivinen asia. Esim. päiväkodissa arka lapsi voi harrastusryhmässä ollakin rohkeampi erilaisten lasten seurassa. Ja päiväkodissa vilkas lapsi voikin harrastusryhmässä olla hiljaisempi.”

4.4 Muskaritunnit – päiväkodin henkilökunnalla vai ilman?

Toivoin väittämän avulla saavuttavani selkeämmän kuvan siitä, minkälaista panostusta henkilökunnalta toivotaan muskaritunnille. Onko läsnäolo suotavaa vai toimiiko musiikkileikkikoulunopettaja mieluummin ilman muiden aikuisten läsnäoloa?

Päiväkodin henkilökunnan ei tarvitse osallistua muskaritoimintaan

Kysymykseen vastasi 48 musiikkileikkikoulunopettajaa. ”Täysin samaa mieltä” siitä, että päiväkodin henkilökunnan ei tarvitse osallistua toimintaan, on viisi vastaajaa. ”Jokseenkin samaa mieltä” on yksitoista vastaajaa. ”Jokseenkin eri mieltä” on vastaajista seitsemäntoista, ja ”täysin eri mieltä” on yhdeksän vastaajaa. Kuusi haastateltavaa vastasi ”en osaa sanoa”.

Yhdeksäntoista vastaajaa katsoo henkilökunnan hyötyvän, mikäli osallistuu muskaritunneille, koska silloin he itsekin saavat vinkkejä musiikkituokioiden vetämiseen

ja laulujen ja leikkien viemiseen päiväkodin muuhun arkeen. On suuri ero sillä, lauletaanko lauluja kerran viikossa muskaritunnilla tai muulloinkin keskellä päiväkodin arkea. Kun laulut ja leikit tulevat nopeasti tutuiksi, on musiikkikasvattajan helppoa viedä tekemistä seuravaalle tasolle. Lapset voivat tehdä esimerkiksi omia sovelluksia ja vaikeustasoa voi lisätä aste asteelta mielenkiinnon ylläpitämiseksi.

”Olisi hienoa jos henkilökunta osallistuisi. He tuntevat lapset ja olisivat avuksi. He myös näkisivät lapsista uusia puolia ja reaktioita. Ja saisivat ideoita musiikkihetkiin.”

Toinen vastaus kuuluu:

”Hyvä yhteistyö on kaiken a ja o. Henkilökunta tuntee lapset parhaiten ja tietävät ketkä eivät esim sovi vierekkäin. Myös juhlat yms. on helppo toteuttaa yhdessä kun muskari nivoutuu päiväkodin arkeen sekä lapsille että aikuisille.”

Viisi vastaajaa näkee osallistumisen tarpeelliseksi, mikäli ryhmäkoot ovat suuret. Kolme vastaajaa haluaisi apukäsiä nuorimpien muskarilaisten ryhmään, kun lapset tarvitsevat apua tuntitoiminnassa. Iltamusikareiden tapaan on lapsen kehitystasolla luonnollisesti suuri merkitys siinä, miten ryhmäosallistuminen luonnistuu parhaiten. Malttia tulisi noudattaa ryhmäkokojen suhteen, sillä apukäsistä huolimatta tavoitteellinen musiikkikasvatus ei onnistu melutason ja levottomuuden kasvaessa liian suuriksi.

Kuusi vastaajaa korostaa henkilökunnan osallistumisen olevan avuksi päiväkodin työntekijöiden tuntiessa lapset jo valmiiksi. He voivat auttaa ryhmänhallinnassa. Kolme vastaajaa pohtii osallistumisen aina silloin tällöin olevan hyvä, jotta henkilökunta olisi kartalla muskarituntien sisällöistä. Hoitohenkilökunta voisi kenties hyödyntää itsekin työssään varhaisiän musiikinopettajan toimintamalleja.

”Se ei ole välttämätöntä, koska pedagogi on koulutettu pärjäämään yksin. Mutta jos lapsiryhmät ovat isoja, avustava käsipari voi olla tarpeen. Vielä jos muskarin lauluja siirtyy päiväkodin arkeen henkilökunnan edustajan avustuksella, niin kaikkihan siinä voittavat!”

Mikäli ryhmässä on erityislapsi/erityislapsia, nähdään apukädet muskaritunneilla kolmen vastaajan kommentteissa tärkeäksi.

”Joissakin tilanteissa voi olla hyvä, että pk:n henkilökuntaa on paikalla, esim. jos ryhmässä on erityislapsi. Muuten mielestäni yksi ohjaaja paikalla riittää.”

Vastaajien joukosta neljä toteaa, että henkilökunnan mukana olo ei onnistu resurssien pienuuden takia. Eräs vastaaja toteaa esimerkiksi näin:

”Tätä niin toivon, mutta resurssit eivät päiväkodeissa anna myöten. Yksityisen päiväkodin kanssa olimme sopineet, että joku päiväkodin oma aikuinen on melkein aina mukana. Todella hyödyllistä! Ei niinkään minulle, mutta lapsille ja pk:n henk.kunnalle.”

Eriäviäkin mielipiteitä löytyy. Kolmen vastaajan kokemuksen mukaan vaarana henkilökunnan mukana olossa muskaritunneilla on liiallinen puuttuminen tuntityöskentelyyn. Kaksi vastaaja näkee muskaritunnin olevan loistava mahdollisuus henkilökunnalle tehdä muita tarpeellisia päiväaskareita tunnille osallistumisen sijaan. Yksi vastaaja toteaa, ettei pienissä ryhmissä tarvitse olla mukana, ja toinen vastaaja mainitsee isompien muskarilaisten kohdalla tuntien sujuvan ilman henkilökunnan osallistumista. Mutta kuten jo aiemmin totesin, moni vastaajista näkee asiassa niin hyvät kuin huonotkin puolet. Tässä erään vastaajan kommentti:

”Tämä on kaksipiippuinen juttu. Riippuu miten henkilökunta ”osaa” olla tunneilla auttaen mutta siihen sekaantumatta liiaksi. Pienempien lasten kohdalla se on kuitenkin välttämätöntä, 2v. Ryhmät. Toisaalta osallistuminen sitouttaa henkilökuntaa toimintaan, mutta täytyy olla tarkkana säännöistä, kuka on opettaja tunnilla jne. Joskus voisi olla hyvä olla vain välillä mukana, niin että muskariope saa olla myös rauhassa vain lasten kanssa.”

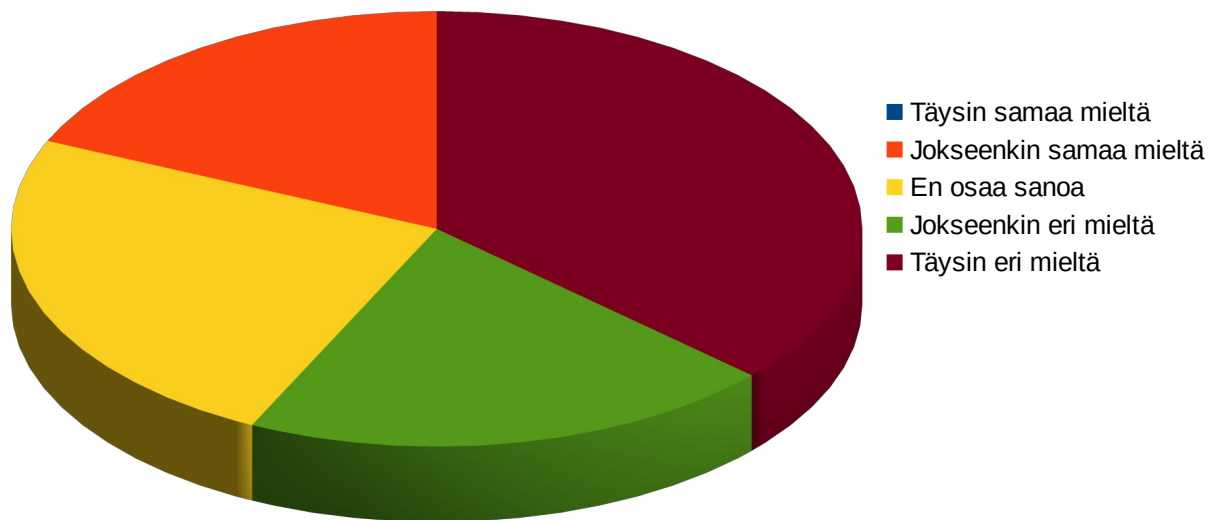
Eräs vastaaja toteaa lyhyesti ja ytimekkäästä oman ajatuksensa ja kokemuksensa:

”Kyllä työstä selviää itsekin.”

4.5 Lapset eriarvoisessa asemassa

Neljäs väittäjä ”päiväkodeissa pidettävä muskari eriarvoistaa päiväkodin lapsia” on ollut useaan otteeseen viime aikoina keskustelun ja väittelyn kohteena mediassakin.

Päiväkodeissa pidettävä muskari eriarvoistaa päiväkodin lapsia

Väittämän ”päiväkodeissa pidettävä muskari eriarvoistaa päiväkodin lapsia” kanssa ”täysin eri mieltä” on 18 vastaajaa 48:sta. ”Jokseenkin eri mieltä on 10 vastaajaa, ”jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa on yhdeksän vastaajaa, ja ”en osaa sanoa”-vastauksia on yksitoista. Yhtään ”täysin samaa mieltä”-vastausta ei siis vastaajien parista tullut.

Vastausten kirjo paljastaa asian kinkkisen luonteen. Rahoitus tuntuu tässä olevan kompastuskivi. Monesti ruohonjuuritasolla vastaajat ovat saaneet huomata, että muskaritoiminta on ollut mahdollista toteuttaa päiväkodissa vailla mielipahan aiheutumista ja sulassa sovussa kaikkien osapuolten kanssa, vaikka säädökset osassa kunnista muuta väittäisivätkin. Seitsemän vastaajaa toteaa, että jos kaikki saavat osallistua, päiväkotimuskarit eivät eriarvoista. Näin ei kuitenkaan läheskään aina käytännössä ole, sillä muskaritoiminta päiväkodissa on monesti järjestetty lisämaksuna niille perheille, jotka haluavat/kykenevät erillisen muskarimaksun maksamaan. Kaksi vastaajaa onkin sitä mieltä, että erillisen maksun takia eriarvoistaa. Seitsemän vastaajaa mainitsee mahdollisuudeksi maksukyvyttömyyden iskiessä musiikkiopistojen vapaaoppilaspaikat. Kaksi vastaajaa toteaa, että vanhempainyhdistys voisi tukea vanhempien tiukkaa rahatilannetta. Neljä vastaajaa mainitsee asian riippuvan siitä,

miten maksupuoli on järjestetty. Kaksi vastaajista ei halua ottaa kantaa asiaan, koska eivät ole asiaan omasta mielestään tarpeeksi perehtyneet.

”Riippuu siitä, miten muskari on järjestetty. Mielestäni kaikilla pitäisi olla mahdollisuus päästä muskariin. Minulla on myös ikäviä kokemuksia musiikkiopiston muskarista, jossa vain musiikkiopistomaksun maksaneiden perheiden lapset pääsivät muskariin, kun toiset ryhmät menivät siksi aikaa ulkoilemaan. Tuntui pahalta, kun monet lapset olisivat halunneet muskariin, mutta heidän vanhempansa eivät ehkä tienneet siitä mahdollisuudesta. Nykyisessä päiväkodeissa homma toimii erinomaisesti, koska kaikki ryhmät pääsevät vuorollaan saman aamupäivän aikana muskariin.”

Eräs vastaaja etsii ratkaisua päiväkotimuskariin päivähoitomaksun kautta:

”Jos muskarimaksu on suhteutettu päivähoitomaksun suuruuteen, ei muskari mielestäni eriarvoista lapsia, vaan päinvastoin saattaa antaa jollekin pienempituloiselle mahdollisuuden harrastaa musiikkia. Lasten osallistuminen päiväkotimuskariin ei myöskään ole kiinni siitä, jaksako vanhempi kuljettaa lasta harrastuksiin. Toki, jos lapsi vanhemman päätöksestä ei saa osallistua muskariin, voi se tuntua lapsesta ikävältä ja hän saattaa jäädä hiukan ulkopuolisemmaksi.”

Seitsemän vastaajaa näkee kaikkien hyötyvän päiväkotimuskarista. Seitsemässä vastauksessa todetaan, että kaikki eivät edes halua osallistua muskaritoimintaan. Neljä vastaajaa pohtii, että harrastukset muutenkin eriarvoistavat lapsia.

”Miksi se eriarvoistaisi? Kaikki eivät ole kiinnostuneita musiikista, kuten kaikki eivät ole kiinnostuneita liikunnasta, kuvaamataiteista tai askartelustakaan. Ihminen ei muutenkaan saa kaikkea elämässä. Useinmiten rahasta päiväkotimuskariin osallistuminen ei ole kiinni; ainakin näissä molemmissa musiikkiopistoissa on mahdollisuus hakea vapaaoppilaspaikkaa. Ajatus siitä, että kaikkien pitää saada kaikkea tai sitten kukaan ei voi saada mitään, on mielestäni käsittämätön. Ne lapset, jotka eivät ole muskarissa, voisivat saada omaa ohjelmaa muskarioäivänä. Ja silloin on vähemmän lapsia jakamassa aikuisia, joten ainakin huomiota ja aikuisen aikaa pitäisi olla tarjolla enemmän näinä päivinä. En ymmärrä miksi kukaan jäisi mitään vaille.”

Toinen vastaaja toteaa:

”Sekä muskaria käyvät, että ne jotka eivät käy muskaria saavat jotain erityistä. Toiset saavat enemmän huomiota päiväkunnan henkilökunnalta ja toiset muskaritunnin. Ihmiset ovat joka tapauksessa eriarvoisia jollain tapaa, yksi harrastaa jotain ja toinen jotain muuta. Iltapäivisin ja iltapäivisiin tapahtuvaan toimintaan aivat kaikki halukkaat pääse mukaan. Useampi halukas pääsee mukaan mikäli toimintaa järjestetään siellä missä lapset valmiiksi ovat.”

Päinvastaisia kommenttejäkin on vastauksissa:

”Suomen perustuslaissakin sanotaan, että opetuksen tulee olla maksutonta, jotta jokaisella lapsella on samanlainen mahdollisuus osallistua opetukseen. Miksi tämä periaate ei toimisi myös päiväkotii-ikkäisillä lapsilla?”

Toinen vastaaja huomioi seuraavasti:

”Kaikilla ei ole mahdollisuutta osallistua opetukseen. Yhteistyön voi toteuttaa myös niin, että lapset tuodaan/opettaja hakee lapset muskariin, mikäli opetuspaikka on lähellä. Päivähoidon tehtävä on tarjota lapsille myös musiikkikasvatusta ilmaiseksi, jos sen tarjoaa kunta, kaikille ilmaiseksi, on ok, että muskariopettaja pitää tunnit. Suostuuko kaupungit meidän suositeltuihin ryhmäkokoihin, maX. 10 lasta ja soitinryhmässä puolta vähemmän? Jos ryhmäkoot ovat samanlaiset kuin päiväkodeissa, tavoitteiden saavuttaminen ei ole mielestäni mahdollista. Seurauksena voi olla myös, että liikuntaryhmät, esim. tanssitunnit tulevat maksullisena päiväkoteihin. Samoi luistelu, kuvataidekouluryhmät jne..harrastustoiminta, Lapset otetaan päiväkoteihin sosiaalisin perustein, ne jotka eniten tarvitsisivat sitä, eivät voi taloudellisista syistä osallistua tunneille--”

5 Päiväkotimuskareita ympäri Suomen

5.1 Päiväkotimuskarikartoitusta

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitän vastaajalta, onko hänellä omakohtaista kokemusta päiväkotimuskareista. Mikäli vastaus on ”kyllä”, on seuraavana vuorossa muutamia tarkennettuja kysymyksiä. Mikäli vastaus on ”ei”, siirtyy vastaaja kysymykseen ”olisitko kiinnostunut pitämään muskaritunteja päiväkotiryhmille?”.

Omakohtaista kokemusta musiikkileikkikoulusta päiväkodissa on karttunut 81 prosentille vastaajista. 19 prosentilla (kymmenellä vastaajalla 47:stä) ei ollut kokemusta, mutta kiinnostusta päiväkotimuskarien pitämiseen oli kaikilla yhtä vastaajaa lukuunottamatta.

5.2 Kuntatason kartoitusta

Seuraavaksi kysyn päiväkotimuskareita tehneiltä niiden kuntien nimet, joissa päiväkotimuskareita on pidetty, sekä myöskin päiväkotien lukumäärän, mikäli muskariopettaja on työskennellyt useammassa päivähoitoyksikössä. Mielestäni on tärkeää saada vastaajien osalta kuva siitä, missä päin Suomea muskaritoimintaa on päiväkodeissa pidetty. Tätä kautta voin jäsentää työni avulla myös käsitystä koko Suomen osalta päiväkotimuskaritalanteesta. Täydellistä kartoitusta kyselyni pohjalta aiheesta ei voi saada, mutta osviittaa toiminnan laajuudesta se kuitenkin antaa.

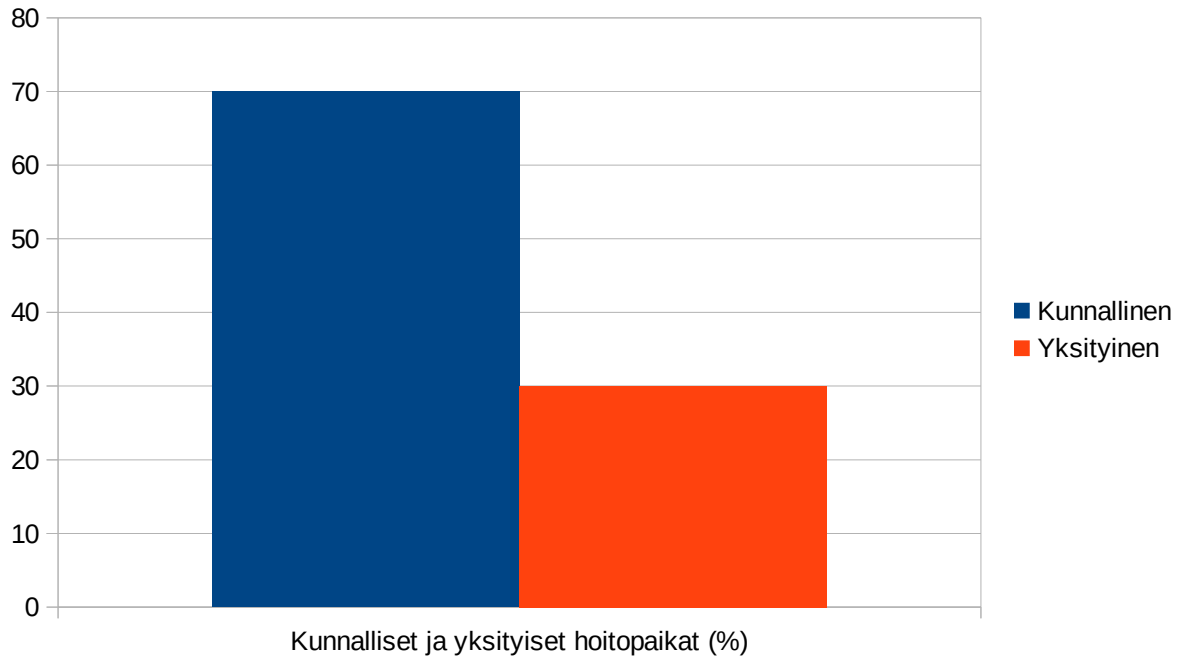
47 vastaajasta 38 vastaajalla on kokemusta päiväkotimuskareista. Huolimatta Helsingin kaupungin päätöksestä olla sallimatta päiväkotimuskareita kunnallisissa päivähoitoyksiköissä, 11 vastaajaa kertoo pitäneensä musiikkileikkikoulua Helsingin päiväkodeissa. Useimmiten kyseessä on yksityinen päiväkotitoiminta. Muskarit voivat olla myös osana jotakin projektia. Osassa vastauksissa mainitaan toiminnan loppuneen kaupungin linjan estäessä muskareiden pitämisen. Eräs vastaaja mainitsee pitäneensä muskaria kunnallisessa päiväkodissa Helsingissä, kun kyseessä oli maahanmuuttajataustaisille lapsille tarjottavat muskarit. Jossakin kunnallisessa yksikössä toiminta on maksavien vanhempien ansiosta ollut mahdollista, vaikka muskarimahdollisuudesta tiedottaminen vanhemmille on ollut haastavaa.

Osassa kunnista toimintaan on suhtauduttu suotuisammin. Lohjan, Riihimäen, Espoon, Porvoon, Nurmijärven, Keravan, Tuusulan sekä Järvenpään kunnissa muskarin pitäjiä on ollut useissa eri päiväkodeissa, niin kunnallisissa kuin yksityisissäkin päivähoitoyksiköissä.

Muita kuntia, joissa vastaajat mainitsivat päiväkotimuskaria pitäneensä, olivat Hamina, Jämsä, Vantaa, Hollola, Lahti, Hyvinkää, Jyväskylä, Äänekoski, Uurainen, Pieksämäki, Inkoo, Kirkkonummi, Kauhava, Orivesi sekä Loviisa.

5.3 Yhteistyökokemusten muistelu

Osalla vastaajista saattaa olla erilaisia kokemuksia muskarin vetämisestä päivähoitoyksiköstä riippuen. Halusinkin kysymyksessä kolme antaa mahdollisuuden eritellä kokemuksia enintään kolmen viimeisimmän päiväkotimuskariyhteistyökokemuksen osalta. Kyseinen osio lienee ollut liian raskas vastata, sillä osio jäi monelta tyhjäksi.

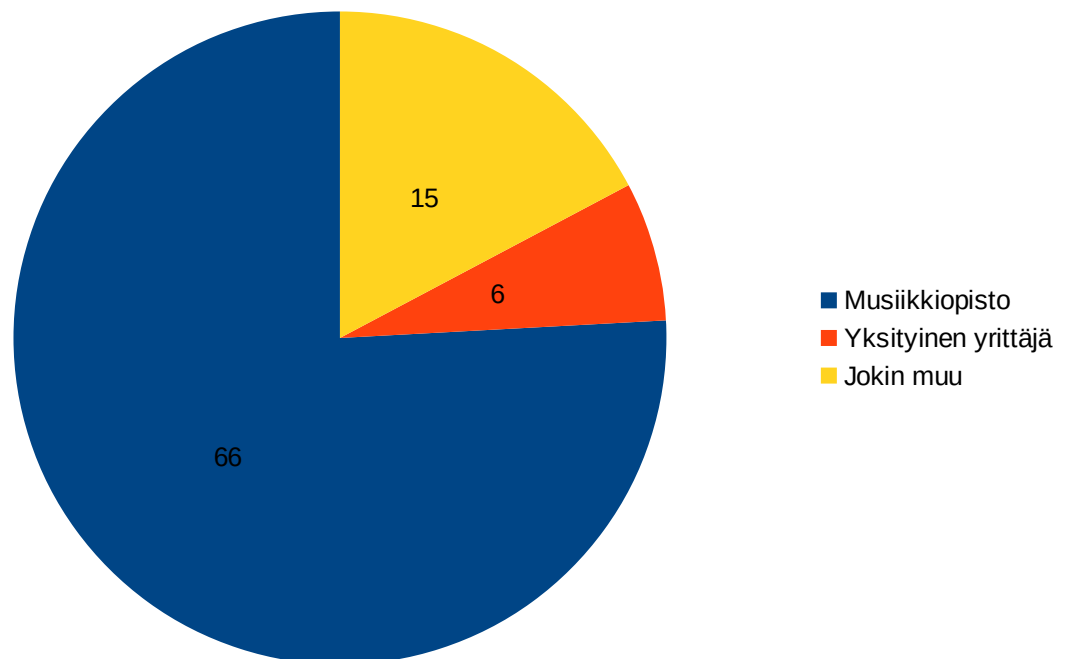

70 % vastauksista kysymyksessä oli kaupungin ylläpitämä päivähoitopaikka, ja näin ollen yksityisiä päiväkotimuskariyksiköitä oli 30 %. Kysymys on mielestäni tärkeä, jotta saadaan selville, onko kokemuksissa johdonmukaisesti eroa siitä riippuen, miten päiväkodin toiminta on käytännössä rahoitettu ja järjestetty. Kyselyn perusteella ei voinut tehdä eroja yksityisen tai kaupungin päivähoitoyksikön muskariyhteistyökokemuksen sujuvuudesta. Rahoitus on valtaosassa tapauksista järjestetty vanhempien avustuksella, oli kyseessä sitten yksityinen tai kunnallinen päiväkotitoiminta. Osassa kaupunki tarjosi jonkin projektiluontoisen päiväkotimuskarin. Joissain tapauksissa päiväkodeissa kävi varhaisiänmusiikkikasvatuksen opiskelija työharjoittelussa, jolloin toiminta oli lapsille ilmaista. Toiminnan onnistuminenkaan ei

näyttänyt olevan kiinni siitä, oliko hoitopaikka yksityinen vai julkinen. Vastausten perusteella ei siis voi laittaa paremmuusjärjestykseen yksityisiä tai kaupungin ylläpitämiä päiväkoteja muskarin järjestäjänä.

Varhaisiän musiikinkasvattaja voi työskennellä monenlaisissa työpaikoissa, kuten musiikkiopiston alaisuudessa, kansalaisopistoissa, seurakunnissa, erilaisten järjestöjen alaisuudessa tai yksityisenä yrittäjänä. Minua kiinnosti tietää, miten päiväkotimuskareita tehneet olivat toimenkuvaansa päätyneet.

Päiväkotimuskarin tarjoavat tahot

87:stä eri päiväkotimuskariyhteistyökokemuksesta 66 on musiikkiopiston tarjoamaa palvelua, 6 tapauksessa varhaisiän musiikinkasvattaja toimii yksityisenä yrittäjänä ja 15 tapauksessa palvelun tarjosi jokin muu taho, kuten ammattikorkeakoulu (työharjoittelun muodossa) tai päiväkotiyrittäjä itse saaden mahdollista lisäpalkkaa.

Päiväkotimuskarin rahoitus vaihtelee riippuen päiväkodista. Osassa rahoitus on aktiivisen vanhempaintoimikunnan järjestämää, toisissa sen tarjoaa kaupunki. Osassa paikoista jokin muu yhdistys on asialla. Saamistani 85 vastauksesta 65 tapauksessa

rahoitus onnistui vanhempien voimin, muissa 20 tapauksessa rahoitus oli esimerkiksi apurahan, päiväkotiyrittäjän, ammattikorkeakoulun, kulttuurirahan tai kaupungin järjestämää, ja muutama näistä vastaajista ei osannut sanoa, miten rahoitus oli järjestetty.

Lisäksi suuria eroja päiväkotimuskariyhteistyössä on toiminnan kestolla. Osassa paikoissa muskari on järjestetty projektiluontoisesti, jolloin siihen on varattu rahoitus vain tietyksi, ennalta määräytyksi ajaksi. Monissa paikoissa toiminta on sen sijaan jo vuosia, jopa vuosikymmeniä jatkunut traditio. Ajattelin tämän vaikuttavan mahdollisesti myös yhteistyön toimivuuteen tavalla tai toisella, ja siksi kysyin, kauanko toiminta on jatkunut. Toiminnan kestossa oli suurta hajontaa riippuen paikasta.

Kuudessa paikassa toiminta oli kestänyt parista kuukaudesta vajaaseen vuoteen. 13 vastaajaa kertoi yhteistyön kestoksi 2-3-vuotta. 34 vastaajaa kertoi toiminnan jatkuvan edelleen, ja näistä 19 vastauksessa toiminta on jatkunut jo vuosia, jopa

vuosikymmeniä. Muutama vastaajista ei osannut sanoa, kauanko toiminta on kestänyt, vai jatkuuko se edelleen.

Positiivisia ja negatiivisia huomioita tuli sekä kauan kestäneiden että lyhyidenkin yhteistyökokemusten osalta. Usein haastavina koettiin niin tilojen puute, soittimiston köyhyys ja yhteistyön haasteet liian suurten lapsiryhmien takia tai henkilökunnan kanssa, riippumatta siitä, miten kauan yhteistyötä oli tehty.

Osion yksi lopuksi musiikkileikkikoulunopettaja saa arvioida asteikolla yhdestä viiteen yhteistyön sujuvuutta erikseen päiväkodin lapsiryhmien, päiväkodin henkilökunnan sekä lasten vanhempien kanssa. Päiväkotimuskariyhteistyö ihanteellisimmillaan ottaa huomioon kaikki nämä osapuolet, ja haluan myös kyselyyn vastaajan pohtivan ja eriyttävän nämä kolme eri näkökulmasta asiaa katsovat tahot. Alla oleva taulukko selittää yhteistyön onnistumista varhaisiän musiikinopettajien kokemuksen perusteella.

Yhteistyön sujuminen	Hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Melko huonosti	Huonosti	En osaa sanoa
Lapsiryhmien kanssa	53	20	10	0	3	0
Päiväkodin henkilökunnan kanssa	52	23	5	6	0	0
Lasten vanhempien kanssa	37	16	8	1	0	22

Taulukko 1: Yhteistyön sujuvuus lasten, hoitohenkilökunnan ja vanhempien kanssa.

86:sta päiväkotiyhteistyökokemuksesta 53:ssa arvioidaan yhteistyön sujuneen hyvin lapsiryhmien osalta. Melko hyvin yhteistyö sujui 20 lapsiryhmän kanssa ja kohtalaisesti 10 ryhmän osalta. Kolmessa tapauksessa vastaajat kokivat yhteistyön sujuneen lapsiryhmien kanssa huonosti.

Päiväkodin henkilökunnan osalta 86:sta yhteistyökokemuksesta 52 arvioidaan sujuneen hyvin, 23 kokemuksen arvioidaan sujuneen melko hyvin, kohtalaisesti sujui viisi ja melko huonosti kuusi päiväkotimuskariyhteistyökokemusta.

Lasten vanhempien kanssa yhteistyö sujui hyvin 84 vastauksesta 37 kokemuksen osalta. Melko hyvin lasten vanhempien kanssa yhteistyö sujui 16 tapauksessa, kohtalaisesti kahdeksassa ja melko huonosti yhdessä yhteistyökokemuksessa. 22 kyselyyn vastaajaa ei osannut sanoa, miten yhteistyö sujui lasten vanhempien kanssa. Tämä selittynee vähäisellä mahdollisuudella päästä kommunikoimaan suoraan vanhempien kanssa, kun muskarit järjestetään keskellä päiväkotipäivää. Yhteistyötä ei näin ollen pääse juuri syntymään.

Asteikko yhdestä viiteen ei sinänsä avaa vielä varsinaisia syitä yhteistyön sujuvuuteen tai sujumattomuuteen, ja tämän vuoksi tarjoan osion loppuun mahdollisuuden kertoa omin sanoin siitä, miltä päiväkotimuskariyhteistyö tuntui juuri tässä tapauksessa, ja jäikö tästä jotakin erityistä mieleen. Ilahduttavan moni vastaaja on kokenut yhteistyön henkilökunnan kanssa sujuneen hyvin. Muskariin sitoutuminen ja sen linkittäminen päiväkodin muuhun arkeen koetaan tärkeäksi, jotta yhteistyö sujuu. Eräs vastaaja toteaa:

”Henkilökunta on aktiivisesti tunneilla mukana. Käytössäni on päiväkodin oma suht hyvä soitinvalikoima. Yhteistyö henkilökunnan kanssa toimii hyvin.”

Toisessa vastauksessa haastateltava muistelee:

”Päiväkodin henkilökunta oli innoissaan muskarista ja muskarilauluilla oli iso rooli myös päiväkodin juhlissa.”

Yhdessätoista avovastauksessa mainitaan yhteistyö henkilökunnan kanssa positiivisessa valossa. Vastakkaisiakin kokemuksia on muskarivetäjille päiväkodeissa kertynyt. Seitsemän vastaajaa mainitsee mieleen jääneen haasteet henkilökunnan kanssa. Eräessä vastauksessa haasteena koettiin

”--se, että ratkaisu ei toiminut koska päiväkodin johto ei puoltanut ratkaisua, vaan tuli kokoajan olo, että joku on pistämässä kapuloita rattaisiin.”

Eräs vastaaja kiteyttääkin yhteistyön toimivuuden perusedellytykset seuraavasti:

”On tärkeää, että yhteistyö pk-henkilökunnan kanssa on toimivaa. Jos henkilökunta on toimintaa vastaan, on opetuksen lähtökohdat hankalat. Kannattaa yrittää löytää tapa (aika, tila yms.) joka palvelisi kaikkien toimijoiden etuja.”

Kuusi vastaajaa mainitsee haasteeksi muskarille epäsopivat tilat. Harmia ja haastetta varhaisiän musiikinkasvattajan arkeen päiväkotimuskareissa näyttää tuottavan myös soitinvalikoiman vähyys ja puute, seitsemän vastaajan mieleen on jäänyt soitinongelmat. Neljällä vastaajista on samasta aiheesta positiivinen kokemus. Joissain päiväkodeissa on satsattu myös soitinvalikoiman ylläpitoon ja hyvään valikoimaan. Kymmenessä avovastauksessa mieleen ovat jääneet levottomat ja/tai liian suuret lapsiryhmät. Ongelmaa ei aina ole helppo ratkaista päiväkodin ryhmien, aikataulujen ja tilojen suhteen. Eräs varhaisiän musiikinkasvattaja kuvailee työkokemustaan seuraavasti:

”Ryhmä oli liian suuri, eikä päiväkodin henkilökunta suostunut jakamaan ryhmää kahtia, olisi sotkenut liikaa ulkoiluja ym. Lapset olivat levottomia liian suuressa ryhmässä. Positiivista oli, että musiikki kuitenkin tuntui lapsia innostavan, ja kaikki kuulemma aina odottivat muskarin alkua.”

Vanhempien innostuneisuus on jäänyt neljän vastaajan mieleen. Yhteydenpidon haasteellisuus vanhempien kanssa taas mainitaan viidessä eri avovastauksessa. Olivat vanhemmat sitten innostuneita tai eivät, on yhteydenpito päiväkotimuskareissa aina järjestettävä eri tavalla, kuin iltamuskareissa.

”Yht. työ vanhempien kanssa taas on etäistä, koska heitä ei tapaa muskarista haku- ja noutotilanteissa. Joka lukuvuosi toki on iltamuskarit, jolloin vanhemmat pääsevät lähelle toimintaa ja tapaavat muskariopettajan. Puhelimitse ja sähköpostitse tarpeelliset asiat hoituvat kyllä!”

6 Päiväkotimuskareiden haasteet, kehittämisideat sekä perustiedot kyselyyn vastanneista

6.1 Yhteistyön haasteita

Pidän kyseistä lukua koko opinnäytetyöni tärkeimpänä selvitettävänä asiana, lopputyöni ytimenä, jotta ymmärrys aiheetta kohtaan syventyisi niin minulla kuin muillakin asiasta kiinnostuneilla. Kyselylomakkeen toinen osio muodostuu kahdesta avokysymyksestä, joissa vastaaja saa pohtia kaikkea kertynyttä päiväkotimuskariyhteistyökokemusta.

Päiväkotimuskariyhteistyössä on monia hyviä puolia, joita olen jo aiemmin luvuissa yksi ja kaksi sivunnut. Yhteistyö ei silti aina ole mutkatonta, kuten olemme jo kyselyyn vastanneiden osalta tähänkin mennessä saaneet huomioida. Jotta asioita voi kehittää ja viedä oikean tahtotilan vallitessa eteenpäin, on syytä päästä mahdollisimman lähelle ongelman ydintä. Siksi esitin kysymyksen ”minkälaisia haasteita olet yhteistyössä kohdannut?”.

35:stä vastauksesta jopa 17 vastaajaa mainitsee kokeneensa haasteeksi yhteistyön henkilökunnan kanssa. Osassa vastauksissa sitoutumattomuus näkyi unohteluna, henkilökunta ei esimerkiksi muista, ketkä lapsista kuuluvat muskariin, tai varhaisiän musiikinkasvattaja saa keräillä lapsia päiväkodin tiloista ilman henkilökunnan avustusta. Joskus henkilökunta on unohtanut koko muskarin. Toisinaan taas muskarin pitäjä kokee olonsa ulkopuoliseksi, jonka läsnäolo ei ole välttämättä edes tervetullut. Eräs vastaajista kuvailee kokemaansa seuraavasti:

”Miten saada päiväkotihenkilökunta arvostamaan työtäsi. Jäi vähän sellainen olo, että parempi kun pysyt poissa. Kyllä henkilökunta osaa nämä hommat hoitaa itsekin.”

Parissa vastauksessa haasteeksi mainittiin yhteisen toimintasuunnitelman uupuminen. Joko ei ole aikaa tai halua suunnitella muskaritoimintaa niin, että se palvelisi hyvin myös päiväkotiarkea muskaritunnin ulkopuolella. Edellisestä vastauksestakin ilmi käyvä

varhaisiän musiikinkasvattajan ammattitaidon arvostaminen henkilökunnan keskuudessa ei aina toteudu. Eräs vastaaja kiteyttää asian näin:

”Henkilökunta ei aina ymmärrä, että muskari on tavoitteellista toimintaa, halutaan ”tunkea” kaikki lapset yhtä aikaa muskariin ja ryhmästä tulee liian suuri.”

Hyvin yleinen haaste ovat myös tilaongelmat, jotka käyvät ilmi kahdessatoista vastauksessa 35:stä. Saman verran mainintoja on soittimistoon kohdistuvista haasteista. Joko soitinten ja välineistön laatu koetaan huonoksi, tai pahimmassa tapauksessa niitä ei ole ollenkaan. Soittimiston roudaamisen haasteeksi mainitsi kuusi vastaajaa.

Yhdeksän vastaajaa kokee haasteeksi vähäisen yhteistyön vanhempien kanssa. Liian isoista ryhmistä on ollut haastetta neljälle vastaajalle, ja toiset neljä vastaajaa mainitsevat ryhmäytyneet lapset haastavaksi. Useampi vastaaja kokee tämän olevan nimenomaan ensimmäisten muskarikertojen ongelma, joka aikaa myöten helpottuu, kuten myös seuraava vastaaja toteaa:

”Ryhmänhallintaan joutuu alkuvaiheessa käyttämään enemmän energiaa, ennenkuin lapset oppivat minun olevan ”vallassa”, vaikka ollaankin heidän päiväkotinsa tiloissa.”

Sopivan aikataulun löytämisen päiväkotiarjen keskeltä mainitsee avovastauksessa haasteelliseksi kuusi vastaajaa. Varhaisiän musiikinkasvattajan päivästä saattaa pahimmillaan tulla hyvinkin rikkonainen, jos päiväkodin aikatauluissa ei ole mahdollista niputtaa useampaa tuntia peräkkäin muskaritoiminnalle. Haasteena ovat ryhmien ulkoilut, ruokailut ja lepoaikat. Näin eräs vastaajista kuvailee arkeen:

”Päiväkodit sanelevat liiaksi miten hommat pitää hoitaa, jolloin esim. Järkevää lukujärjestystä on opettajan hankala toteuttaa. Olen joutunut opettamaan esim. Samassa päiväkodissa kahtena päivänä 4 ryhmää, 2+2 koska ryhmiä ei ole voitu laittaa kaikkia perätysten.”

Yksittäisiä avovastauksia haastaviksi koettavista asioista tuli muun muassa seuraavista asioista: lapsista, jotka eivät saa osallistua muskaritoimintaan, vaikka haluaisivat.

Henkilökunnan ohjeistamisesta muskaritunneilla mukana olemiseen. Eri ikäiset lapset samassa ryhmässä ja yhteistyön sujuvuus musiikkiopiston sekä päiväkodin välillä.

6.2 Kehittämisideoita

Kysymyksessä viisi ”Miten yhteistyötä voisi mielestäsi kehittää” haastan vastaajat pohtimaan ideoita päiväkotimuskareiden laadun parantamiseksi. Edellisessä kohdassa suurimmaksi koetuksi haasteeksi vastaajien keskuudessa ilmeni yhteistyö henkilökunnan kanssa, ja kehittämisideoitakin tuli eniten juuri tähän asiaan liittyen. Yhdellätoista vastaajista oli ehdotuksia asiaa koskien. Osa vastaajista kokee tärkeäksi yhteisten pelisääntöjen sopimisen henkilökunnan kanssa. Tämä vaatii luonnollisesti yhteisen tapaamisajankohdan sopimista. Eräs musiikkileikkikoulunopettaja ehdottaa ratkaisuksi seuraavaa:

”Pitämällä palavereja esim. 2 kertaa lukukauden aikana, joissa sovittaisiin kauden toimintaa, joulukuun/keuhkuuhlahjelmaa rauhassa.”

Painokkaampaan sävyyn saman asian tiimoilta totesi myös toinen vastaaja:

”Muskariopettajalle pitää ehdottomasti resursoida kokouksia päiväkotihenkilökunnan kanssa, yhteiseen suunnitteluun on satsattava, sekä kaikenlaiseen yhteistyöhön. Ei oltaisi erillinen sarake muun päiväkotitoiminnan keskellä, vaan osa sitä.”

Myös yleisten pelisääntöjen sopiminen ja noudattaminen päiväkodeissa koetaan useammassa vastauksessa tarpeelliseksi. Muun muassa seuraavanlainen toive nousi esille vastauksista:

”Selkeät sopimukset päiväkodin kanssa auttaa yhteistyön sujumista henkilökunnan kanssa. Tarkoitan siis sitä millaisia sääntöjä ja tapoja päiväkodissa on, mitä he toivovat muskariopettajalta (esim. tavarat paikoilleen muskarin jälkeen, soittimien paikat, muiden välineiden käyttö, miten lapset siirtyvät muskariin ja sieltä pois jne.)”

Henkilökunnan kouluttamisen mainitsi vastaajista kolme kehittämistoiveeksi. Päiväkodin henkilökunnan aktiivisempaa läsnäoloa muskaritunneille toivoi kaksi vastaajaa ja molemminpuolista työnkunnioitusta peräänkuulutti myös eräs vastaajista.

Viisi vastaajaa mainitsee kehittämisidean koskien muskarimahdollisuuden luomista kaikille päiväkotilapsille. Tämä vaatisi kunnalta aktiivista ja myönteistä otetta päiväkotimuskareita kohtaan. Kunnan aktiivista otetta toivoi eräs kyselyyn vastaaja seuraavasti:

”Jos kunta tukisi riittävästi, olisi mahdollista myös vähempiosaisien osallistua ryhmätoimintaan halutessaan. Mikäli musiikkiopisto on opetuksen järjestävänä tahona, kunta tukisi vapaaoppilaspaikkamuodossa.”

Myös tällaista ratkaisua tarjotaan eräässä vastauksessa:

”Kunnan kannattaisi palkata kiertäviä musiikkipedagogeja päiväkoteihin tarjoamaan kaikille lapsille ammattitaitoista musiikin varhaiskasvatusta.”

Toiminnan kehittämistä vanhempien aktiivisempaan informointiin, sitoutumiseen ja tapaamismahdollisuuksiin toivoi kolme Vamo ry:n jäsentä. Toiminnan alkuvaiheessa kaikkien osapuolten huolellista informointia ja huomioimista peräänkuulutti eräs vastaaja kommentoiden seuraavin sanoin:

”Mielestäni muskarin vieminen päiväkotiin voisi alkaa periodimaisesti, jolloin sisään ajetaan aivan kaikki muskariin liittyvät henkilöt (oppilaitos, päiväkoti, henkilökunta, lapset, lasten vanhemmat).”

Lasten vanhempien mukanaoloa muskaritoiminnassakin ehdotetaan:

”--pitämällä vanhemmille avoimia ovia ja vanhempainiltoja, että kaikki olisivat kärryillä tavoitteista ja toimintatavoista.”

Musiikkiopiston ja päiväkodin välistä yhteistyötä tulisi tiivistää toiminnan kehittämiseksi kahden päiväkotimuskaria vetäneen mielestä. Muskarin vieminen useampiin päiväkoteihin mainitaan kahdessa avovastauksessa, ja enemmän muskareita yhden päiväkodin tiloissa samana päivänä toivoi yksi vastaajista. Lapsiryhmien kannalta eräs kyselyyn vastanneista toivoi parannusta ryhmäkokoja pienentämällä, ja toinen vastaaja taasen toivoi samanikäisten lasten laittamista yhden ryhmän sisälle. Kaksi vastaajaa koki olevansa tyytyväisiä tämänhetkiseen tilanteeseen, eikä heillä ollut näin ollen

kehittämisideoita. Eräs vastaajista oli sitä mieltä, että muskari tulisi pitää erillään päiväkodin toiminnasta. Hän kuvailee ajatuksiaan seuraavalla tavalla:

”Pitäisi toimia aivan omana yksikkönä irrallaan päiväkotitoiminnasta. Tai sitten pitäisi saada päiväkotihenkilöstö ymmärtämään oman työn tärkeys keskustelemalla, toimimalla työryhminä tms. Kommunikaatio pitäisi saada paremmaksi.”

6.3 Perustiedot kyselyyn vastanneista

Lopuksi kyselen vastaajilta sukupuolen, syntymävuoden, koulutuksen sekä päätoimisen ammatin.

Vastaajista 47 on naisia, ja yksi mies. Ikäjakauma on vastaajien joukossa seuraavanlainen: 1950-luvulla syntyneitä on vastaajien joukossa kaksi, 1960-luvulla syntyneitä kaksitoista, 1970-luvulla syntyneitä yksitoista, 1980-luvulla syntyneitä kaksikymmentä ja 1990-luvulla syntyneitä kaksi vastaajaa. Vastaajien iän perusteella en löytänyt merkille pantavia eroavaisuuksia vastauksissa.

Päätoimisen ammatin suhteen huomioitavana asiana voi pitää myös lastentarhanopettajiksi tai lastenhoitajiksi pätevytneiden vastaukset. Pysyvämmiin päiväkodissa työskennellessään heillä on ollut mahdollisuus ohjata musiikkitoimintaa niin, että se on linkittynyt päiväkodin arkeen, ja yhteistyö muun henkilökunnan kanssa on luonnollisesti myös toiminut tiiviimmin. Vastaajista 38 päätoiminen ammatti on varhaisiän musiikinopettaja. Neljällä heistä on myös instrumenttiopettajan tai teoriaopettajan pätevyys. Opiskelijoita on viisi. Joukossa on myös kaksi musiikkipedagogia, asiakaspalvelusihteeri, yrittäjä sekä lastenohjaaja.

7 Erityishuomioita päiväkotimuskarikyselystä

Vastauksista ylitse muiden nousee esille varhaisiän musiikinopettajien toive siitä, että yhteistyö päiväkodin henkilökunnan kanssa olisi toimivaa. Ilman tätä lähtökohtaa ovat muut asiat sivuseikkoja. Toimivan yhteistyön pilareina pidetään yhteisen toimintasuunnitelman olemassaoloa, muskarin yhdistämistä päiväkodin arkeen ja juhlaan, ja varhaisiän musiikinopettajan työn kunnioittamista. Toimimaton yhteistyö on koettu hankalaksi usein myös käytännön tasolla, kuten siinä, miten lasten muskarista tiedotetaan ja miten lapset muskariin tuodaan. Moni vastaajista mainitsee, ettei päiväkodin henkilökunta arvostanut heidän työpanostaan, mikä saattaa viitata henkilökunnan tietämättömyyteen musiikin merkityksestä lapselle.

Käytännön tasolla toimivan yhteistyön luomiseksi olisi varhaisiän musiikinopettajan, päiväkodin henkilökunnan, lasten vanhempien sekä myös mahdollisen musiikkiopiston järjestettävä aikaa yhteiseen tutustumiseen ja asioista sopimiseen jo ennen varsinaisen muskaritoiminnan alkamista päiväkodissa. Kun yhteiset aikataulut ja teemat ovat tiedossa, on työnteko mielekkäämpää myös musiikkikasvattajan näkökulmasta. Lapset hyötyvät, mikäli kerran viikossa irrallaan olevan muskarin sijaan laulut ja laululeikit olisivat osa arkea muinakin päiväkotipäivinä. Usein ei katsottu tarpeelliseksi päiväkodin henkilökunnan jatkuvaa läsnäoloa muskaritunneilla, mikäli ryhmäkoot ovat maltilliset ja kysymys ei ollut aivan pienimmistä päiväkotilapsista tai erityistä tukea vaativista lapsista, jotka muutenkin tarvitsevat jatkuvampaa huolenpitoa suoriutuakseen päiväkotiarjessa. Silloin tällöin tapahtuva läsnäolo riittäisi, jotta henkilökunta pysyisi kartalla muskarissa tapahtuvasta toiminnasta ja työstettävästä materiaalista.

Selkeästi joukosta nousee esille ryhmä varhaisiän musiikinopettajia, jotka työskentelivät päivähoitoyksiköissä muutenkin kuin muskariopettajana. Joukossa on lastenhoitaja ja kolme lastentarhanopettajaa. Jokainen heistä puhuu positiiviseen sävyyn muskarista päiväkodissa. He pitävät musiikkikasvatusta tärkeänä osana päiväkodin arkea. Hyviksi asioiksi mainittiin esimerkiksi joustavat aikataulut, muskarin luonnollinen linkittäminen päiväkodin muuhunkin toimintaan ja valmiiksi tuttu päiväkodin henkilökunta. Osa heistä on toiminut jossain elämänsä vaiheessa myös talon ulkopuolelta tulevana muskariopettajana, mutta vertaillen näitä kokemuksia päiväkodissa jatkuvaan työskentelyyn veti jälkimmäinen pidemmän korren onnistumiskokemuksen suhteen.

Lopputyötä kirjoittaessa olen pohtinut, miten saisi varhaisiän musiikinopettajat paremmin päiväkodeissa työskennellessään tutustumaan itse kunkin hoitopaikan tapoihin ja toimintakulttuuriin. Tutustuminen henkilökuntaan ja lapsiin ei tapahdu hetkessä. Vastaajien joukostakin nousi esille huomioita siitä, että mikäli muskariopettaja vaihtui usein, päiväkodin henkilökunnan asenne muskaria kohtaan muuttui varautuneemmaksi. Olisiko mahdollista satsata esimerkiksi lukuvuoden alkuun kokonainen tutustumispäivä muskariopettajalle päiväkodissa, onhan lapsillakin tutustumispäiviä ennen virallisten päiväkotipäivien alkamista jotta paikat ja ihmiset tulevat tutuiksi. Tällaisena päivänä voisi sovittaa vaikkapa ulkoiluhetkeen kaikkien ryhmien musiikkituokion pihalla henkilökunnan ja muskariopettajan vetämänä, ja sitten voisi kierrellä ryhmissä erikseen loppupäivän. Kenties palaveeraaminenkin saman päivän aikana olisi mahdollinen. Toki tästä tulee maksaa palkka muskariopettajalle, mutta olisiko se liian suri satsaus yhteistyön laadun paranemiseksi?

Myös henkilökunnan kouluttaminen siellä, missä sitä tapahtuu, on koettu ainoastaan positiivisena asiana muskariopettajien vastauksissa. Koulutuksen on katsottu avartavan ymmärrystä musiikin luomien mahdollisuuksien suhteen, ja vinkkejä on otettu vastaan myös päiväkodin henkilökunnan suunnittelemaan toimintaan. Suhtautuminen musiikkiin ja sen merkitykseen on päiväkodin henkilökunnalla ollut koulutuksen jälkeen positiivista, ja ammattitaitoisen musiikkikasvattajan tuoma panos on ymmärretty merkitykselliseksi. Päiväkodin henkilökunnan kouluttajat ovat jakaneet materiaalia ja vinkkejä siihen, miten musiikkituokioita voi päiväkodissa kehittää niin, että niistä saisi suuremman hyödyn irti.

8 Pohdinta

Tarkoitukseni on ollut selvittää varhaisiän musiikinopettajien näkemyksiä päiväkotimuskareista. Erityisesti minua kiinnostavat haasteiksi koetut asiat sekä kehttämisideat. Lisäksi pyrin tekemään suuntaa antavaa kartoitusta siitä, missä päin Suomea päiväkotimuskareita pidetään tai on pidetty.

Kyselylomakkeen laatiminen on ollut haastavaa. Testikyselystä huolimatta elämäni ensimmäisen kyselyn tekeminen on ollut jännittävä mutta myös epävarmuutta täynnä oleva kokemus. Kysynkö varmasti oikeita asioita oikealla tavalla? Eiväthän kysymykset ole johdattelevia? Kyselyn suoritettua olin huolissani kyselymateriaalin riittävydestä, mutta aineistoa purkaessa sain todeta aineistoa olevan tarpeeksi. Aineiston purkamiselle varasin runsaasti aikaa. Se onkin ollut viisasta uusien ulottuvuuksien ja huomioiden löytämiseksi kyselyyn vastanneiden ajatuksista. Koen huolellisen paneutumisen tärkeäksi myös vastaajien tähden, käyttiväthän he kallisarvoista aikaansa minun opinnäytetyöni hyväksi. Haluan näin saada myös aineiston luettavaksi mahdollisimman antoisana kollegoilleni ja muillekin aiheesta kiinnostuneille. Jälkeenpäin voin todeta kyselyn olleen paikoin turhan raskas vastaajille. Olen huojentunut, että tunnollisesti vastanneet eivät ole asiaa pelästyneet, vaan suorittivat kyselyn loppuun.

Nettikyselyn avulla sain mielestäni hyvin selville muskariopettajien ajatuksia siitä, minkälaiset tekijät luovat hyvät olosuhteet päiväkotimuskarin onnistumiselle. Vastauksista nousi toistuvasti esille samoja toiveita ja ajatuksia yhteistyön suhteen. Päiväkotimuskarit on oikean tahtotilan vallitessa mahdollista toteuttaa laadukkaalla ja kaikkia hyödyttävällä tavalla. Mutta niin kuin ei elämän muillakaan osa-alueilla yleensä ole, ei tässäkään asiassa voi julistaa yhtä ainoaa oikeaa tapaa toimia. Mahdollisia polkuja musiikkileikkikoulun toteuttamiselle päiväkodeissa on useita, ja hyvin järjestetty musiikkileikkikoulutoiminta päiväkodissa onkin parhaimmillaan räätälöity juuri kyseistä hoitopaikkaa parhaiten palvelevaksi toiminnaksi. Jossain säännöllinen, kerran viikossa pidetty päiväkotimuskaritunti on hyvä vaihtoehto. Toisaalla periodimainen varhaisiän musiikkikasvatus on sopivampi. Päiväkodin henkilökunnan kouluttaminen päiväkotimuskareiden pitämisen ohella voisi tukea musiikkikasvatusta ja tuoda musiikkia varmemmin myös päiväkodin arkeen.

Jotta varhaisiän musiikinopetuksen tavoitteellinen näkökulma tulisi huomioiduksi myös päiväkotimuskareiden osalta, olisi tärkeä kiinnittää huomiota käytännön olosuhteisiin, kuten tiloihin, ikäryhmiin, ryhmäkokoihin sekä tarvittavaan välineistöön. Kaikki toiminta ja suunnittelu olisi tärkeää läpikäydä päiväkodin henkilökunnan kanssa, jotta yhteisymmärrys toiminnan luonteesta ja tarpeellisuudesta olisi kaikille selkeää. Ei sovi

unohtaa lasten vanhempien roolia, joka on yhtä tärkeä niin päiväsaikaan kuin illallakin järjestettävässä muskarissa. Vanhempien sitoutuneisuudella on suuri merkitys lasten innostuneisuuteen harrastusta kohtaan, vaikka he eivät voikaan olla itse läsnä muskarituntien yhteydessä.

Opinnäytetyötäni viimeistellessä olen miettinyt mahdollisuuksia päiväkodin henkilökunnan aktiivisempaan kouluttamiseen. Musiikkikoulutuksen antaminen hoitohenkilökunnalle tuntuu toimivan vastaajien kokemusten perusteella hyvin. Siinä missä henkilökunta koulutautuu, nousee myös oletettavasti arvostus varhaisiän musiikinopettajan työtä kohtaan. Kun musiikillisen peruskiven rakentaa hyvin, antaa tämä lapselle parhaimmillaan elinikäisen innostuksen ja rakkauden musiikkiin. Myös varhaisiän musiikinopettajalle voisi resursoida työaikaan päiväkotieihin tutustumiseen. Jos muskariopettaja oppisi talon tapoja etukäteen tutustumalla lapsiin ja henkilökuntaan päiväkotipäivän aikana ennen muskarituntien aloittamista, voisi se mahdollistaa paremman yhteistyön syntymisen.

Lopuksi haluan vielä kiittää kaikkia kyselyyn vastanneita!

9 Lähteet

Chydenius, H., Hänninen, A. 2010. Musiikki kasvattaa elämään: varhaisiän musiikinopettaja päiväkodissa. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Helsingin yliopiston www-sivusto. 2015.

<<http://www.helsinki.fi/okl/koulutukset/varhaiskasvatuksen/Lto-tutkintorakenne%202012-2015.pdf>> viitattu 23.5.2015.

Hirsijärvi, S. Remes, P, Sajavaara, P. Tutki ja kirjoita. 2009. Helsinki: Tammi.

Huotilainen, M. Studyguidefinlandin www-sivusto. 2009.

<http://studyguidefinland.fi/download/49220_taide_ja_taito.pdf#page=41> viitattu 20.4.2015.

Hämeenaho, S. 2013. ”Jos se talo vois soida keittiöstä johtajaan saakka”. Varhaisiän musiikinopettajien ja päiväkotihenkilökunnan kokemuksia varhaisiän musiikinopetuksesta päiväkodissa. Maisterin tutkielma. Sibelius Akatemia.

Mesimäki, E. 2013. Musiikista iloa päiväkodin arkeen. Varhaisiän musiikkikasvattaja kouluttajana päiväkodissa. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Musiikin opetus Suomessa-työryhmän www-sivusto. 2007.

<http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/varhaisian_musiikkikasvatus> viitattu 3.3.2014.

Nikula, M. Rantanen, T. 2009. ”Milloin alkaa muskari?” : Arviointitutkimus Itä-Helsingin musiikkisilta-hankkeesta päiväkotia Laakavuorella. Opinnäytetyö. Metropolia ammattikorkeakoulu.

Iltalehden www-sivusto. 2012.

<http://www.iltalehti.fi/perhe/2012100416159784_pr.shtml> viitattu 24.10.2013.

Jyrinki, Erkki. 1976. Kysely ja haastattelu tutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus.

Räsänen, M. 2012. Musiikki tukevana menetelmänä 1-3-vuotiaiden lasten kielen ja puheen kehityksen tukemisessa. Laurea ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Still, J. 2011. Musikalisk lärandemiljö: Planerade musikaktiviteter med småbarn i daghem. Åbo Akademi. Väitöskirja.

Valli, R., Aaltola, J. 2015. Ikkunoita tutkimusmetodiin 2. Näkökulmia aloittelevalla tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella. Irma Rantala. Jyväskylä: PS-kustannus.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet . 2005.

<http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77129/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf?sequence=1> viitattu 22.10.2013.

Kyselylomake

Kysely VaMO ry:n jäsenistölle: Kokemuksia päiväkodin lapsiryhmille pidetyistä muskareista

Arvoisa VaMO ry:n jäsen!

Opiskelen varhaisiän musiikkikasvatusta Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Teen lopputyökseni kyselyä siitä, onko juuri sinulla kokemuksia päiväkodeissa annetusta musiikkileikkikoulutoiminnasta, josta tässä kyselyssä käytän lyhyempää nimitystä muskari. Vastauksesi on tärkeä, olipa omakohtaista kokemusta päiväkotien kanssa tehdystä yhteistyöstä karttunut tai ei. Olen kiinnostunut kyselyssä myös päiväkodeissa muskarisijaisuuksia tehneiden kokemuksista.

Vastaajien henkilöllisyyttä ei tulla julkaisemaan valmiissa kyselyssä. En myöskään saa vastaajien sähköpostiosoitteita omaan tietooni. Kysely lähetetään VaMO ry:n postituslistalla oleville henkilöille, ja vastaukset palautuvat anonymieinä minulle. Kyselyssä selvitetään kunnat, joissa päiväkotimuskaria on toteutettu. Lisäksi kyselen yhteistyön rahoituksesta, projektien pituudesta sekä omista kokemuksistasi yhteistyöhön liittyen. Vastausaikaa on 25.11.2013 saakka.

Valmiiseen lopputyöhön on mahdollista tutustua VaMO ry:n nettisivujen kautta. Mikäli sinulla on jotakin kysyttävää kyselyyn liittyen, älä epäröi ottaa minuun yhteyttä alla olevien yhteystietojen avulla. Kiitos vaivannäöstäsi!

Ystävällisin terveisin Riitta-Liisa Rauhala

Sivu 1

Osio 1. Yhteistyön kartoitus

1. Oletko pitänyt muskaritunteja päiväkotiryhmille?

- kyllä
 ei

Sivu 2

2. Olisitko kiinnostunut pitämään muskaritunteja päiväkotiryhmille?

- kyllä
 ei

Sivu 3

2. Nimeäisitkö ne kunnat, sekä päiväkotien lukumäärän jokaisen kunnan yhteydessä, joissa olet päiväkotimuskaria pitänyt?

Sivu 4

Eri paikkakunnilla on erilaisia käytäntöjä päiväkodin lapsiryhmille pidettäviin muskareihin liittyen. Toisissa päiväkodeissa muskaritunnit on järjestetty projektiluontoisesti, toisissa paikoissa toiminta on jatkuvaa. Musiikkileikkikoulutunnit voivat olla esimerkiksi jonkin musiikkiopiston tarjoamaa musiikkikasvatusta, tai vastaavasti asialla voi olla yksityinen kulttuurialan yrittäjä. Olisin hyvin kiinnostunut kuulemaan, miten sinun työsi päiväkotien kanssa on toteutunut.

3. Seuraavaksi kyselen tarkempia tietoja enintään kolmesta viimeisimmästä yhteistyökokemuksestasi. Jokaiselle kokemukselle on oma sivu vastauksia varten.

Sivu 5

Yhteistyökokemus 1:

a) Kunnan nimi, jossa päiväkotit sijaitsee:

b) Onko päiväkotit yksityinen vai kunnallinen päivähoitopaikka?

Ole hyvä ja valitse... ▼

c) Kuka tarjosi muskaritunnit päiväkodin lapsiryhmille?

- yksityinen yrittäjä
 musiikkiopisto

jokin muu taho, mikä?

d) Kuka rahoitti muskaritunnit päiväkodin lapsille?

Vanhemmat

Kaupunki/kunta (mainitse nimi) tai jokin muu, mikä?

Rahoitukseen osallistui useampi taho. Ketkä/mitkä?

e) Kuinka kauan yhteistyö kesti, tai on tähän mennessä kestänyt? (Montako viikkoa, kuukautta tai vuotta?)

Mainitsehan myös "jatkuu edelleen", mikäli yhteistyö on edelleen käynnissä, eikä päättymisajankohdasta ole tietoa.

f) Miten yhteistyö kyseisessä tapauksessa mielestäsi sujui

	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
a) päiväkodin lapsiryhmien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) päiväkodin henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) lasten vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

g) Mitä tästä yhteistyökokemuksesta on jäänyt päällimmäisenä mieleen? Olisiko jotakin parantamisen varaa, tai kenties jotakin erityisen kiitoksen aihetta?

Sivu 6

Yhteistyökokemus 2:

a) Kunnan nimi, jossa päiväkotit sijaitsee:

b) Onko päiväkotit yksityinen vai kunnallinen päivähoitopaikka?

Ole hyvä ja valitse...

c) Kuka tarjosi muskaritunnit päiväkodin lapsiryhmille?

yksityinen yrittäjä

musiikkiopisto

jokin muu taho, mikä?

d) Kuka rahoitti muskaritunnit päiväkodin lapsille?

Vanhemmat

Kaupunki/kunta (mainitse nimi) tai jokin muu, mikä?

Rahoitukseen osallistui useampi taho. Ketkä/mitkä?

e) Kuinka kauan yhteistyö kesti, tai on tähän mennessä kestänyt? (Montako viikkoa, kuukautta tai vuotta?)

Mainitsethan myös "jatkuu edelleen", mikäli yhteistyö on edelleen käynnissä, eikä päättymisajankohdasta ole tietoa.

f) Miten yhteistyö kyseisessä tapauksessa mielestäsi sujui

	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
a) päiväkodin lapsiryhmien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) päiväkodin henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) lasten vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

g) Mitä tästä yhteistyökokemuksesta on jäänyt päällimmäisenä mieleen? Olisiko jotakin parantamisen varaa, tai kenties jotakin erityisen kiitoksen aihetta?

Sivu 7

Yhteistyökokemus 3:

a) Kunnan nimi, jossa päiväkotit sijaitsee:

b) Onko päiväkotit yksityinen vai kunnallinen päivähoitopaikka?

c) Kuka tarjosi muskaritunnit päiväkodin lapsiryhmille?

yksityinen yrittäjä

musiikkiopisto

jokin muu taho, mikä?

d) Kuka rahoitti muskaritunnit päiväkodin lapsille?

Vanhemmat

Kaupunki/kunta (mainitse nimi) tai jokin muu, mikä?

Rahoitukseen osallistui useampi taho. Ketkä/mitkä?

e) Kuinka kauan yhteistyö kesti, tai on tähän mennessä kestänyt? (Montako viikkoa, kuukautta tai vuotta?)

Mainitsethan myös "jatkuu edelleen", mikäli yhteistyö on edelleen käynnissä, eikä päättymisajankohdasta ole tietoa.

f) Miten yhteistyö kyseisessä tapauksessa mielestäsi sujui

	Huonosti	Melko huonosti	Kohtalaisesti	Melko hyvin	Hyvin	En osaa sanoa
a) päiväkodin lapsiryhmien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) päiväkodin henkilökunnan kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) lasten vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐

g) Mitä tästä yhteistyökokemuksesta on jäänyt päällimmäisenä mieleen? Olisiko jotakin parantamisen varaa, tai kenties jotakin erityisen kiitoksen aihetta?**Sivu 8**

Osio 2. Yhteistyön kehittäminen

4. Minkälaisia haasteita olet mahdollisesti yhteistyössä kohdannut?**Sivu 9****5. Miten yhteistyötä voisi mielestäsi kehittää?****Sivu 10**

Osio 3. Väittämiä

Näkemykset päiväkotimuskariyhteistyöstä voivat vaihdella sekä muiden ihmisten kokemusten sekä mahdollisten omien kokemusten perusteella. Mitä ajattelet seuraavien sivujen väittämistä? Perustele kantasi.

6. Musiikkileikkikoulun pitäminen päiväkotiryhmille on tärkeää. Täysin eri mieltä Jokseenkin eri mieltä En osaa sanoa Jokseenkin samaa mieltä Täysin samaa mieltä

Miksi?

7. Jo valmiiksi ryhmäytyneet lapset helpottavat muskaritunnin kulkua.

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

En osaa sanoa

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Miksi?

Sivu 11

8. Päiväkodin henkilökunnan ei tarvitse osallistua muskaritoimintaan.

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

En osaa sanoa

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Miksi?

9. Päiväkodeissa pidettävä muskari eriarvoistaa päiväkodin lapsia.

Täysin eri mieltä

Jokseenkin eri mieltä

En osaa sanoa

Jokseenkin samaa mieltä

Täysin samaa mieltä

Miksi?

Sivu 12

Lämmin kiitos vastauksistasi!

Lopuksi kysyisin vielä perustietoja:

10. Sukupuoli

11. Syntymävuosi

12. Koulutus:

13. Päätoiminen ammatti:

» [Redirection to final page of KyselyNetti](#) (muuta)

